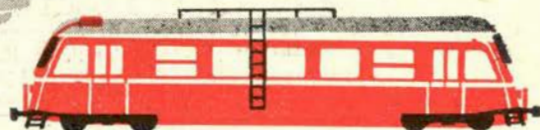

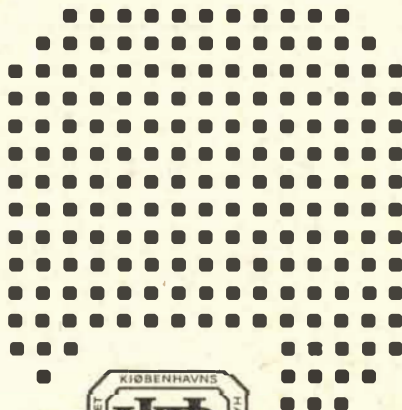
JERNBANE-BLADET

TIDSSKRIFT FOR STATS- OG PRIVATBANEPERSONALET

HER ER 190 PUNKTER

og der er 190 steder i landet hvor der ydes HANDELSBANK-service

altid
med i
billedet

HANDELSBANKEN

En af naturens mange skønheder er blomster
Hyg Dem selv – sæt levende blomster på bordet

Køb dem i „AALYKKE“

Jernbanegade 38 – Nykøbing F. – Telefon 85 07 23

Cykelforretningen VULKAN

Otto Petersen
Cykler – Knallerter – Tilbehør og 1. kl. service
Nygade 9 – Nykøbing F. – Telf. 85 13 06

ARNE AA. RYDE

eksam. ejendomsmægler
Tværgade 15 – Nykøbing F. – Telf. 85 21 72
Villaer og ejendomme anvises til køb og salg

HOBBY-MAGASINET

Vejlegade 15 – Nakskov – Tlf. 1006

SKOEN – De søger – finder De hos

ERIKSEN SKO

Søndergade 33 – Nakskov – Tlf. 358

Lad alt rense hos os!

KLEIN

Kunststopning og reparationer udføres
Slagelsevej 9 – Næstved – Tlf. 72 08 28
Ved Fønix Teatret

Jason

Lædervarer – Paraplyer – Rejseartikler
Jernbanegade 10 A – Nykøbing F. – Tlf. 85 23 26

SPAREKASSEN

NYKØBING PAA FALSTER

GEORG CHRISTENSEN

Smedemester – Aut. gas- og vandmester
Centralvarme – Oliefyr – Vand – Sanitet
Grøntorvet 8 – Nykøbing F. – Tlf. 85 03 39

SPORTSMAGASINET

– det rigtige sted for sportsmanden –
Torvet 14 – Nakskov – Telefon 998

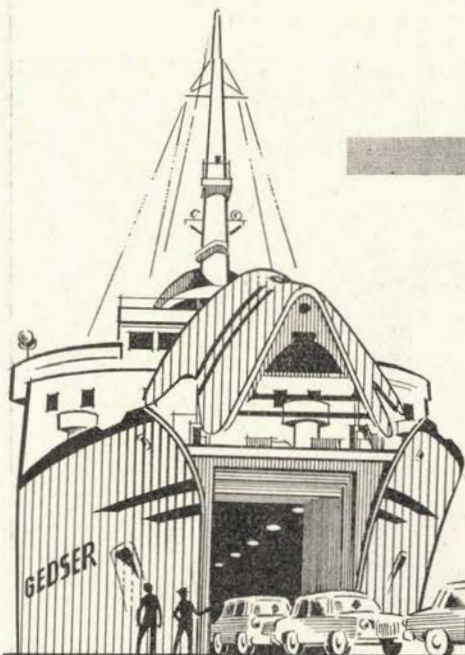
VESTER KARLEBY MASKINFORRETNING

Centralvarme – Sanitet – Vand – Smedearbejde
Tilbud gives uden forbindelse
Nakskov – Arne Henriksen – Telf. 2021

FOTO-special

Alt i foto og kino. – Amatørarbejde ekspederes
Fotografering udføres
Østergade 19 – Maribo – telefon 717

Genvejen til det vesttyske autobahnnet

3 1/2 times herlig afslapning på moderne, komfortable færger bygget specielt til sejladsen. Direkte ind på autobahnen uden forøgelse af den samlede rejsetid.

**5 daglige dobbeltture
i højsæsonen.**

Pladsbestilling:

Deres rejsebureau eller FDM samt
Kbhvn: telf. MI. 2248 - 4856 - 6881
Gedser: telf. (03879) 234 og 235

GEDSER - TRAVEMÜNDE

JERNBANE-BLADET

Redaktion:

H. E. Rybro, M. D. F. (ansvarhavende)
Valby Langgade 223 1. tv. - København Valby
Telefon 30 87 71

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
Tlf. 78 36 42

Udkommer een gang om måneden.

Abonnement

12 kr. årlig.

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation
Bladet er tilsluttet *Dansk Oplagskontrol*

Tryk: Bogtrykkeriet »Centrum«

Februar 1965

Dette nr. indeholder:

I en »BUKET-TID«	side 35
Månedens emner	» 36
Månedens foto	» 37
Sagt og skrevet	» 38
Erindres det	» 38
Knabstrup Teglværks loko	» 39
I anledning af	« 40
I få linier	» 42
Nakskov Kragenæs Jb. 50 års jubilæum	» 42
På vandring efter Haderslev amtsbaner III	» 48
Fra dagbogen	» 53
Privatbane nyt	» 55
Modeljernbane	» 57
Foto hobby	» 59
Fra forretningslivet	» 61
Personalia	» 61
Boganmeldelser	» 61
Humørpiller	» 64

KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKER
HORSENS   AARHUS   KØBENHAVN N.

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet

i Danmark

Vi ønsker tillykke med Kragenæsbanens 50 års jubilæum

A/S Dansk Dammann Asfalt

Saxkøbing - telf. 89 45 05 - 89 45 15

Driftsleder AA. PETERSEN
telf. Guldborg 83

RØDBY

— midtvejs mellem
KØBENHAVN og HAMBORG
PORTEN mod syd —

For udflytter virksomheder:

centralt beliggende for transport fra
og til Sydeuropa og Skandinavien.

For boligbyggeri:

lette, aabne og moderne byplaner,
lave grundpriser, god badestrand.

DE ER VELKOMMEN TIL RØDBY

Nakskov depot

EMIL NIELSEN

Lys petroleum - motorolie - fyringsolie
farvet benzin

Svingelsvej 121 - Nakskov

Telf. 1960

DERES DIREKTE OLIELEDNING

NAKSKOV

— altid et besøg værd

Nakskov byvåben

NAKSKOV

ønsker tillykke med jubilæet

I en »BUKET-TID«

Februar causeri

VEJRGUDERNE har været os særdeles velvillige i årets første måned, ved at give os et usædvanligt mildt vejr uden væsentlig frost og sne af betydning. Sådant vejr letter tilværelsen for os på mange områder, både trafik, beskæftigelse, byggeri og ikke mindst opvarmning er bl. meget andet noget, der betyder meget for både landets og hver enkelts økonomi. Samme guder må have bemærket, at vi året igennem holder isbaner i drift og at så godt som alle hjem har anskaffet køleskab, så der har de ikke brug for is og kulde.

DER blev så stille, da der blev lukket for det store spiritussalg på de forskellige såkaldte spritruiter. Nogle indstillede sejladsen omgående. På Rødby Færge blev der på årets tre første dage kun solgt ialt 25 billetter – den 2. solgtes kun 1 billet –. På de samme tre dage i 1964 solgtes 499 billetter til Puttgarten. Dengang var der også billig spiritus og cigaretter, men da var der ingen tale om at standse dette salg. DSB overvejer nu, hvad der kan gøres for at genvinde noget af det tabte billetsalg. Priserne nedsættes ikke, men man agter at yde mere for pengene, ved at lave rundtur på Fehmern med forskellig service.

ULOVLIG turistkørsel er ikke noget nyt begreb, og indtil nu har ingen bøder været store nok til at sætte en stopper for sådan trafik. Det foregår især mellem Lolland-Falster og København og navnlig i week-enden. Men det er med lange mellemrum sådanne ulovligheder kommer for retten. Senest blev en af de største lovovertrædere på dette område idømt en bøde på 8000 kr., men han fortsatte uforandret sin ulovlige kørsel. Landsnævnet fratog senere hans bevilling til turisttrafik. Det var imidlertid ikke så alvorligt ment, for da vognmanden mødte op i København sammen med et par lokale fremtrædende borgere, fik han skam sin bevilling igen! og har siden fortsat sin ulovlige kørsel. Den 30. december f. å. blev lovens arm atter hævet, og tre Nakskov vognmænd blev noteret for ulovlig turistkørsel mellem Nakskov og København i juledagene. Det bliver interessant at erfare resultatet af disse sager.

*

Restaurant »På Fortovet«
og baren på Østerport station
anbefales
PQUL GUDMANN

POSTVÆSENET oplyser i sin årsberetning, at den postale tjenestegren i sidste regnskabsår har kunnet hvile i sig selv, mens telefon og telegraf møder med et overskud på godt 95 millioner kroner, hvortil kommer godt 16 millioner, der på grund af regnskabsændringer først vil blive ført til indtægt i indeværende år.

Trods et overskud på mere end 110 millioner kroner ønsker etaten takstforhøjelser med henvisning til først og fremmest lønforhøjelser til tjenestemændene, som er anslået til omkring 40 millioner kroner.

Post- og Televæsenets takstpolitik er nu som før urimelig. Det hører ingen steder hjemme, at en statslig forretning giver overskud, og på baggrund af et overskud bør et statsligt monopolforetagende under ingen omstændigheder møde op med krav om yderligere indtægtsforøgelser.

For Statsbanerne stiller problemerne sig noget anderledes. DSB er i modsætning til Postvæsenet en underskuds-etat, og den har ikke på alle områder samme monopollstilling.

PRIVATBANEDØDEN raser med uformindsket styrke over landet. Senest gik det ud over den

veldrevne Vestsallingbane. Som anført i januar nr. vil rækken af baner, der skal ophøre med udgangen af marts næste år, snart blive forøget. En ting er ganske sikkert, at banestandsninger fra nu af og

fremover vil blive noget meget be- kosteligt noget, idet disse baners materiel vil være ganske værdiløst, da der ikke er nogen til at aftage det andet end til ophugning.

— bro.

nogle færger under ugunstige forhold blot har en halv meter vand under kølen på dele af turen over bæltet.

Storebæltsfærge havarier

Da færgen »Prinsesse Benedikte« vendte tilbage fra Nakskov Skibsværft, efter at have fået repareret sine bundbeskadigelser, viste det sig, at der var vand i smøreolien. En læk i smøreolietanken blev hurtigt repareret.

Samtidig skete der et både sjældent og alvorligt uheld med 26 år gamle færgen »Storebælt«s maskineri, ja, det er så usædvanligt, at det aldrig før er sket, at en krumtap i hovedmaskineriet har forskubbet sig, og man står ganske uforstående over for, hvordan det kan være sket. Færgen er sejlet til Nakskov skibsværft, hvor man mener, at det vil tage ca. tre måneder at få skaden udbedret. Det viser sig at være en yderst vanskelig istandsættelse for værftet. Hele maskineriet må tages op, og det er derfor nødvendigt at skære hul i færgens dæk. Derefter skal teknikerne til at undersøge reparationens omfang.

Månedens emner...

DSB regnskab

Statsbanerne har afsluttet den sædvanlige opgørelse over de tre første kvartaler af indeværende finansår. Det er de gode kvartaler, set fra indtægtssiden. Januar kvartal er altid tungt af udgifter og bliver særlig tungt i år på grund af de 49 »efter-slåbsportioner«, der første gang viste sig fra nytår.

De tre første kvartaler (april-december i fjor) har driftsindtægter på 627 mill. kr. Det er en stigning på godt 40 millioner i forhold til året før, da de steg med 48 mill. kr. Men dengang som følge af takstforhøjelserne. I fjor har spiritus- og tobaksrationer været med til at sætte billetindtægten op med 12 mill. kr. og den blandede indtægtspost »Andre indtægter« op med 17,8 mill. kr., mens godset har givet godt 10 millioner mere.

Det store rejseri på endagsbilletter på Rødby-Fehmern-ruten har langtfra givet hele stigningen på de næsten 18 mill. kr. Posten har betalt mere, lejeindtægterne er gået i vejret, men begge disse indtægter fortsætter, mens »rationrejserne« er forbi.

Driftsudgifterne blev i de tre kvartaler i fjor næsten 599 mill. kr. eller 24 millioner mere end i samme tidsrum i 1963, da de var steget 33 millioner fra året forud. Tempoet i udgiftsstigningen er slækket. Men da stigningen i alt væsentligt i disse måneder skyldes lønstigninger og nye er sikre, betyder det ikke, at DSB kan regne med en mere rolig udvikling på udgiftssiden af regnskabet i denne omgang.

Det endelige resultat af de tre kvartaler er et driftsoverskud på ca. 20 mill. kr. — godt 16 millioner bedre end 1963. Men bedringen sluges af stigende afskrivninger og voksende forrentning til statskassen, således at statens tilskud til banerne næsten uændret ligger på 80 mill. kr.

Remiseombygning i Fredericia

Motorremisen i Fredericia skal nu nedbrydes. Det sker som et sidste led i den omfattende remiseombygning, der har fundet sted i Fredericia, og hvis første led

var opbygning af en helt ny remise til afløsning af den gamle af træ for en halv snes år siden.

Det kan måske lyde lidt mærkeligt, at det er motorremisen, der skal brydes ned, når det derefter nævnes, at nedbrydningen bl. a. skal ske, fordi den er blevet overflødig. Grunden er imidlertid, at den for længst er blevet for lille, og det efterhånden store antal motormateriel, DSB råder over, er nu blevet stationeret i den eksisterende store remise, som i begyndelsen var dampremise.

For nogle år siden, da man begyndte at få de første My-lok. og de senere store leveringer af de kendte motorvogne, stod det statsbanerne klart, at man slet ikke kunne nøjes med den gamle motorremise. Den kunne kun rumme to motorlok., og det var for lidt. Derfor flyttede man det udstyr, der var nødvendigt til reparation af motorlok. over i dampremisen.

Inden for det sidste års tid har den gamle motorremise været i brug, idet man — hvis der ikke var plads i dampremisen — lod motorvognene holde i den gamle remise. Dette skal imidlertid være slut nu. Remisen er ret gammel, og derfor skal den rives ned. Den stammer fra en tid, hvor de dengang så kendte benzinmotorvogne kørte ved DSB.

Opmåling i Storebælt

Søkartarkivet har modtaget anmodning fra Statsbanerne om en ny opmåling af færgeruten i Storebælt. DSB ønsker at få oplyst om søkortenes dybde-afmærkninger svarer til de virkelige forhold.

Søkartarkivet oplyser, at opmålingsfartøjet »Freja« skal gennemføre undersøgelsen til sommer.

DSB har fremsendt anmodningen efter færgen »Prinsesse Benedikte«s grundstødnings på de vestlige puller mellem Sprogø og Nyborg 30. december. Den sidste opmåling blev foretaget for mere end 30 år siden. Da skulle man blot konstatere, om man kunne sejle med skibe, der havde en dybgående på tre meter. Det oplyses, at

Ny S J østersøfærge

Svenske Statsbaner har bestilt en stor bilfærge til ruten Trelleborg-Travemünde. Færgen, der skal bygges i Uddevala, bliver 115 m lang, får en fart af 20 knob og kan klare overfarten på syv timer. Den skal rumme 200 privatbiler eller 18 lastbiler med påhængsvogne, og den koster 35 mill. kroner. Da den skal kunne afløse de svenske togfærger, får den jernbanespor.

Den udstyres luksuøst, bl. a. får den mange sovekahytter, af hvilke adskillige med bad og toilet. Passagerapteringen bliver rigt varieret med saloner, restaurant og cafeteria, soldæk, hvilesalon med flyvestole og andre moderne indretninger.

Færgen bliver færdig i 1967, men allerede fra den 11. april i år starter SJ på ruten med en chartret færgen til helårstrafik. Fra 1953, da svenske statsbaner første gang satte færgen ind på Trelleborg-Travemünde, er ruten kun blevet besejlet i få sommermåneder. Den er nu blevet så stærkt stabiliseret, at den kan drives også udenfor turistsæsonen.

Den er et led i SJs mangeårige politik: at etablere direkte forbindelse uden om Danmark mellem Sverige og kontinentet.

Restaurant „MARITZA“

HELSINGØR

—alt under et tag—

KROSTUE — PØLSEPOP — CAFETERIA

DANSERESTAURANT

AFTENBAR m. CHOWPIANIST

BOWLINGBANER m. BALKONBAR

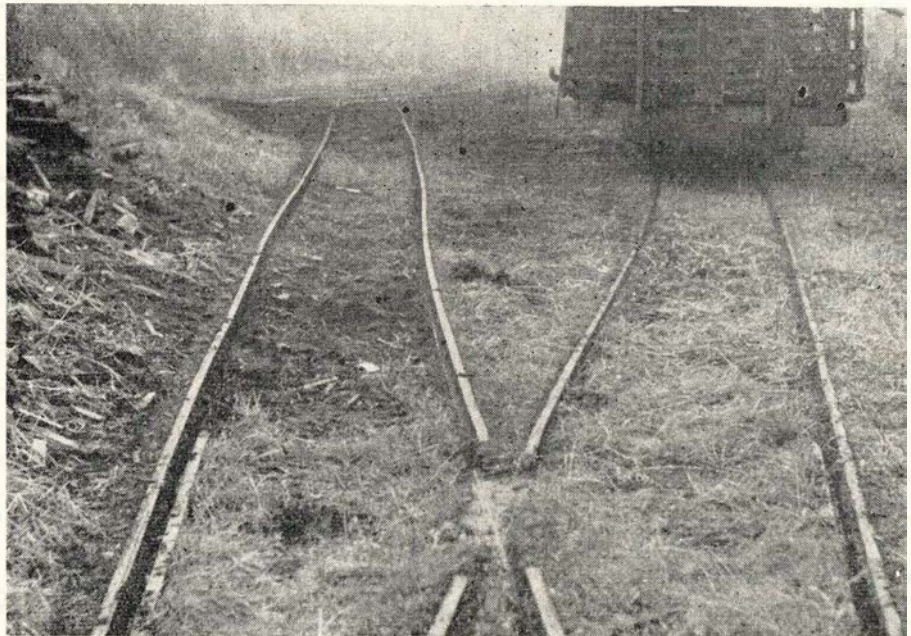

Dårlig togopvarmning

Undertegnede og min far, der torsd. d. 28/1 1965 kørte med tog 637 i Mo 1989 Ar-Gr, frøs bogstaveligt talt så tænderne klaprede, og fødderne var iskolde under turen, på trods af, at vognen som bekendt har egen togforvarmingskedel og at togbetjenten ved forespørgsel kunne meddele, at varmeapparaterne var indstillet korrekt efter reglementet med hensyntagen til kuldegraderne og vindstyrken, og havde derfor ikke hjemmel for at sætte varmen op. Ved ankomsten til Gr, hvor jeg efterhånden havde fået kraftige halssmerter af kulden på trods af spisning af halspastiller, udtalte også en mig bekendt herboende murermester og frue, som havde siddet i samme vognafdeling som jeg, sit mishag over den dårlige opvarmning (om man overhovedet kan kalde den sådan). Til Deres orientering kan nævnes, at varme-regulatorens skala i tværgangen stod på 3, som den skal efter reglementet.

Det er ikke togbetjenten, der kan »hænges op« i dette tilfælde, for vind og frost tager absolut ikke hensyn til reglementerne; et sådant uopvarmet tog tjener kun til at jage kunderne bort fra statsbanerne, og det kan ikke være reglementernes rette funktion; at de i mange tilfælde spænder ben for os jernbaneanthusiaster, sker der måske ikke så meget ved, for vi skal nok »holde ved«, mens de »løse« rejsende måske går deres vej; selv jeg havde hellere gjort turen i en rutebil på glatte veje; en sådan har jeg aldrig været udsat for var uopvarmet.

Som det fremgår af ovenst., er jeg yderst utilfreds med de nævnte forhold, og ser dem gerne ændret, hvilket vil være til fordel både for DSB og kunderne. Jeg har tilsendt Jernbane-Bladet et kopi af denne skrivelse med anmodning om optagelse som artikel, og hvis ovennævnte tilfælde gentager sig, må jeg jo skrive derom i

Hjerteløs

Hjerteløse er vi ofte.

Hjerteløse overfor banerne er samfundet også, men der er her tale om direkte og håndgribelig hjerteløshed.

Billedet er hentet på en af vore smal-

sporede tørvebaner efteråret 1964, og, som de tanes af »flangestriben« på underlagspladen, kan der i virkeligheden godt køres på sporene alligevel.

Måske også DSB skulle forsøge denne form for rationalisering?

dagspressen og se, om det har større virkning, for så er nærværende nytteløst.

H. P. Mortensen.

Dårlig lukkemekanisme

Grenås stfst. A. V. Skov har i et interview, refereret i dagspressen, udtrykt sin utilfredshed med, at folk ikke lukker leddene ved overkørsel nr. 131 beliggende mellem rangergrænsemarket mod Trustrup for Grenå stationsområde og jernbanebroen over Grenå å. Det er ikke så underligt, leddet kan nemlig kun med allerstørste besvær bringes i »låset« stilling, da den skinne, der bærer jernpladen, i hvis

udsparring leddets fjedrende håndtag griber ind i, hælder bort fra leddet i retning af dets længdeakse, således at leddet kun med stor forsigtighed kan bringes i »låset« stilling, en operation, der varer 1 min. pr. led og som kun jernbaneanthusiaster og jernbanefolk gider udføre, og som skulle kunne klares ved at give leddet et skub; man kan ikke forlange, at folk skal gøre det anderledes, men gør man det, svipper fjederhåndtaget forbi holderen.

Overkørsel nr. 131 er en meget hyppig benyttet overgang, og er der en, der undtagelsesvis lukker leddet, står det straks efter åbent, fordi det er så besværligt at

To oaser på Københavns Hovedbanegård

**Hovedbanegårdens
Restaurant**

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Viltoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Tegnefilm

— vi har cinemascope
Central 13540

lukke det. Man bedes derfor om at få lukkemekanismen bragt i orden. Så vidt jeg erindrer var der ingen led der, før stfst. Skov kom hertil. Nu er der led, men de kan næsten ikke lukkes, og så er forholdene således ikke bedre trods bekostningen.

H. P. Mortensen.

Ny interessant film om uld

Det Internationale Uldsekretariat har ladet fremstille en helt ny og særdeles instruktiv film om *uld*.

Filmen, der har titlen: »Uld, naturens egen vidunderfiber«, er 16 mm farvefilm med dansk tale og har en spilletid på 20 minutter.

Den er fortrinligt egnet som et led i undervisnings- og oplysningsarbejde og kan af interesserede lånes ved henvendelse til: Uldsekretariatet, Vester Farimagsgade 3, København V.

Værdifast opsparing — aktier på andelsbasis

Almindelig Investeringsforening, der blev stiftet den 20. november 1956, og hvis formål er at yde den størst mulige værdisikring af medlemmernes opsparede midler ved anbringelse i aktier, har nu afsluttet sit 8. regnskabsår. Regnskabet udviser en opskrivning af medlemmernes indestående på 7,5 pct., hvortil kommer et udbytte på 4 pct. af det pr. 1. januar 1964 bogførte indskud.

Beretning:

I det forløbne år har foreningen haft en tilgang på 353 nye medlemmer, og foreningen har herefter 2187 medlemmer, der i alt har indbetalt 21.302.224 kr. eller gennemsnitligt ca. 9.700 kr.; de to foregående år var medlemstilgangen 263 og 135 medlemmer.

Det fremgår af den detaljerede fondsfortegnelse, at fællesformuen er anbragt i 190 selskaber, hvoraf 69 banker, 18 rederier, 11 forsikringsselskaber og 92 handels- og industriselskaber.

Udbyter og renter har givet foreningen en indtægt på 868.732 kr.; efter regulering for gebyrer m.v. og efter fradrag af administrationsomkostninger, 84.684 kr., bliver der til fordeling 800.135 kr., svarende til 4,03 pct. af de udbytteberettigede indskud.

Foreningen har i det forløbne år deltaget i 33 nyttegninger; desuden har foreningen modtaget friaktier i 2 udenlandske selskaber, der noteres på Københavns Fondsbørs.

Med udgangen af februar udløber udbyttebegrænsningsloven og dermed også

forbudet mod udstedelse af friaktier. Foreningen ønsker at støtte de bestræbelser, der gøres for at undgå, at disse indgreb forlænges, idet den finder, at det offentlige gennem sådanne foranstaltninger modarbejder sine ofte udtalte hensigter om at fremme den private opsparing. I samme forbindelse må det beklages, at man ikke ved den forestående revision af renteforsikringsloven agter at udvide mulighederne for tegning af kapitalbindingskonti til også at omfatte børsnoterede værdipapirer og indskud i investeringsforeninger.

Regnskabsopstillingen viser bl. a., at et indskud, der har stået urørt siden 1957, nu er blevet forøget med i alt 125 pct., svarende til en gennemsnitlig årlig forøgelse på 11,3 pct.

Nærmere oplysning om *Almindelig Investeringsforening* fås ved skriftlig eller telefonisk henvendelse til foreningens kontor, Goldschmidtsvej 23, København F. — telefon (01) 71 36 46.

Sagt og skrevet

— Min far var lokfører, så jeg havde jo lidt kendskab til etaten, siger Nielsen. Det havde imidlertid ikke egentlig fristet mig, før jeg en dag så stationsforstanderen med sin fine uniform, de blanke knapper og skulderdistinktioner, at jeg tog beslutningen og sagde til min mor:

— Det er det, jeg vil være. Jo, det var sørme de blanke knapper, der gjorde udslaget, tilføjer Nielsen med et humoristisk glimt i øjet.

Stfst. A. C. Nielsen,
Sandved

— Hvorfor tager storebæltsoverfartens restaurationer ikke mod checks?

— Dårige erfaringer, det kunne koste os mange tusind kroner, hvis vi kritikløs tog mod checks.

Werner Schwartzlose
direktør

— Hvorfor vil DSB's billetsalg ikke modtage checks?

— Fordi vi ikke kan have folk til at stå i kø, mens en checkudsteder skriver checken ud. Og iøvrigt har vi alt for dårlige erfaringer.

H. Lomholdt
regnskabschef

Fartmæssig er den 35 km lange Nordbane Hillerød-København ved at være et misfoster. DSB's kraftige Mx-maskiner og de S-damplok, der endnu anvendes, er hele 50 min. om at gennemkøre strækning

gen med kun fem stop undervejs! Fartmæssig kan banen end ikke konkurrere med den private Hillerød-Frederiksværk-Hundested jernbane, hvis skinnebusser på det nærmeste gungrer gennem landskabet, og hvis hurtigste tog kun er 48 min. om den 39 km lange strækning.

Ekstrabladet

— Folk har ikke i nær så høj grad som tidligere hatten i hånden på et statsbanekontor!

— Nej, det ligger givetvis i, at de nu behandles på en anden måde end tidligere. Der kom jo for en del år siden et omslag i kontorerne og ekspeditionernes holdning.

— Var det Knutzens fortjeneste?

— Ja, det må man vist give ham.

Stfst. T. H. Nielsen
Århus

Erindres det ...

For 50 år siden ... Februar 1915

Den himmerlandske tværbane ønskes nu bygget fra et punkt på Ålborg Hadsund-jernbane — eventuelt herfra til Hurup og Als.

☆

I erstatning til ofrene for Brammingeulykken er foreløbig udbetalt kr. 223.378 og i årlige understøttelser regner man med at udbetale kr. 5360. Den materielle skade udgjorde 22.000 kr.

☆

På Nørrebro st. skete d. 8. febr. et større rangeruheld, hvorved hovedsporene mod nord var spærret i adskillige timer.

☆

Nakskov-Kragenæs-banen vil blive åbnet den 5/3.

For 25 år siden ... Februar 1940

Trafikken over Storebælt indstillet d. 1. febr. Kun luftpost til Jylland-Fyn. Hel-singør-færgen »Dan« driver på grund ved Marienlyst med Oslo-Ekspresen ombord.

☆

Århus kommune anmoder DSB om ikke at forflytte flere tjenestemænd fra Århus, idet en undersøgelse har vist, at man har forflyttet 100 tjenestemænd i indeværende år, man vil holde på solide skatteydere.

Statsbanerne måtte i dag opgive sejlads på samtlige færgeruter.

☆

Færgerute – godsroute – oprettes mellem Korsør-Århus. Godsvognene landsættes i Århus med havnevæsenets store kran.

DSB har kun kul til 2 måneders brug.

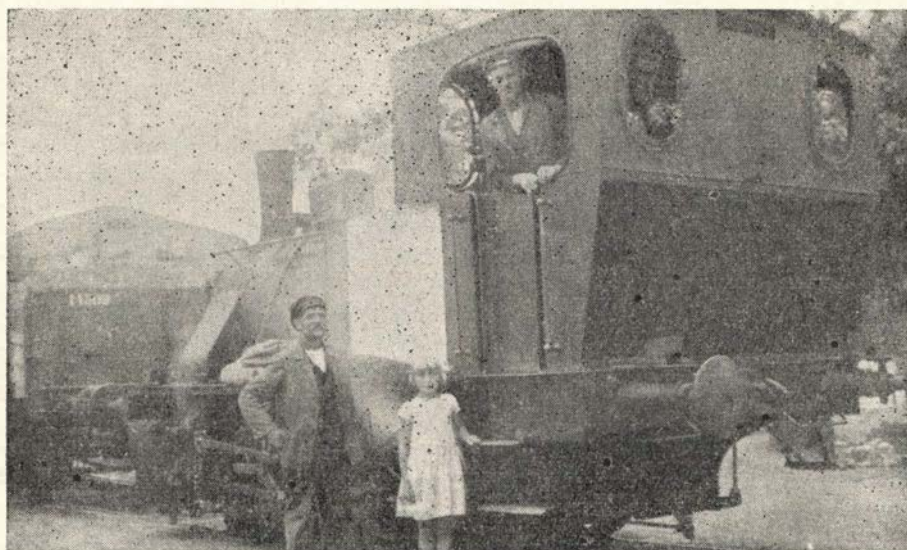
En del af Statsbanernes kullager på godsbanegården beslaglægges af brændselsnævnet, for at bruges til opvarmning i private hjem.

☆

Storebæltsoverfarten blev genoptaget og gennemført d. 29. febr., men der er fortsat store vanskeligheder.

Knabstrup Teglværks loko

Her et billede af det oprindelige loko

Før ombygningen

I Jernbane-Bladet nr. 6, 1962, mødte vi Knabstrup teglværks motoriserede damploko med oplysning om, at anskaffelsesåret var 1924, og samtidig stilledes spørgsmålet, hvordan dette loko så ud »fra fødselen«, altså som rigtigt damploko.

For nye læses skyld gentager vi her: lokoet var et OBO tenderloko fra Hanomag bygge nr. 9267 vægt ca. 20 t. Solspejl i maskinens navneskilt forstyrrer desv. billedet. På det store skilt stod: Knabstrup Teglværk, og derunder var anbragt et billede af en teglovn. (Foto: Alfred Hansen).

Spørgsmålet er besvaret gennem oven-

stående foto, og det kan hertil føjes, at mange interessante enkeltheder sidesporet vedrørende samtidig er dukket op.

F. eks., at Knabstrup teglværk er anlagt i 1856 af Knabstrup Hovedgårds ejer. Blev omdannet til aktieselskab i 1897. Knabstrup holdeplads blev omkring 16/7 1875 oprettet til brug for hovedgårdens ejer, og den 1/4 1876 blev der åbnet et sidespor, ved hvilket der var ansat en opsynsmand, der til sin rådighed også havde telegraf (betegnet som optisk telegraf med vinger).

Allerede den 30/10 1876 er der atter nyt at erfare, idet det da meddeltes, at »ejeren

Skoler og kurser

Aarhusegnens Husholdningsskole

Risskov st. – tlf. Århus 7 84 46
5 mdr. kursus fra maj og novbr.
3 mdr. kursus fra maj og august
Moderne skole – smukt beliggende

SILKEBORG HUSHOLDNINGSSKOLE

Åhavevej 46-48 – Silkeborg
Tlf. 67

Nap en pølse

PØLSEBAREN

Charlottenlund stationsplads

PØLSEBAREN

ved den nye Vanløse Bio

Horsens

Horsens Materialhandel

v. Sv. Aa. Thomsen
Søndergade 32, Horsens, Telf. 2 50 08
Sygeplejeartikler – Kosmetik
Kemikalier
... ha' det lunt – brug kameluld
vi har stort udvalg

Skotøjsmagasinet „BROCK“

Søndergade 40 – Horsens
Telf. 2 59 00
... De er altid godt gående med
SKO fra „BROCK“

POUL STÆRMOSE

Landsretssagfører
Søndergade 15, Horsens, Telf. 2 53 88

»De Danske Østersøfærger«s

Restaurationer

GEDSER

RØDBY FÆRGE

Restauration »Færgetroen«,
Rødby Færge

Banegårdsrestaurasjonen

HILLERØD

TOM VALÈT

Ferie- og udflugtssteder

HOTEL EBELTOFT

Stedet hvor man spiser godt og billigt. Ren kaffe
Lis Pedersen – Ebeltoft – Tlf. 90

Vi bor og spiser på

HOTEL WESTEND

Randers – Tlf. (064) *2 53 88
Værelser med moderne komfort
til moderate priser.

Man bor og spiser godt på –

MISSIONSHOTELLET

Slotsgade 5 – Hillerød
Tlf. (03) 26 01 89 og (03) 26 21 95
Hyggelige selskabslokaler

Missionshotellet „KROGEN“

Skibstedvej 4, Hasseris, Ålborg
Gode og hyggelige værelser
til rimelig pris.
Kun 1 km fra Vesterbro, fri parkering.
Tlf. (081) 2 17 05

Den Gamle By's restaurant

Århus – Tlf. 2 52 05
Selskaber indtil 60 couverter
modtages. Diner og a la carte
Åben hele året

Et godt sted at mødes . . .

BRÆDDEHYTTEN

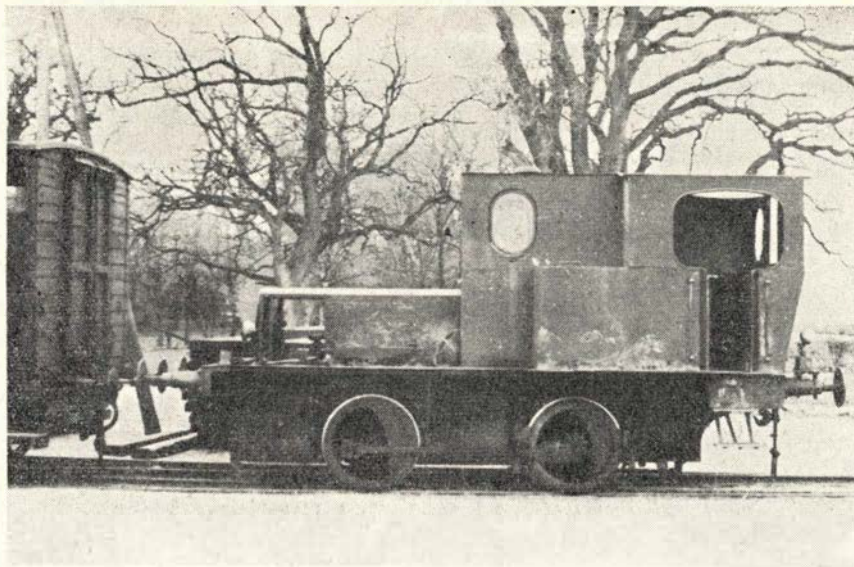
Adelgade, Hobro – tlf. 2 15 94
Et godt madsted – rimelige priser
Bowling

Missionshotellet „STRANDLYST“

– stedet hvor man kommer igen –
Havnevej – Kalundborg – Tlf. 240

AFHOLDSHOTELLET v/ Ester Lindskov Hansen

. . . altid et besøg værd
Brotorvet – Holstebro – Tlf. 2 04 18

Efter ombygningen

af Knabstrup holdeplads (og K. hovedgård) har anlagt et forbindelsesspor mellem holdepladsen og teglværket. Ejeren sørger selv for bevægkraft.»

Endvidere blev det den 3/11 1876 tilladt, at indtil 50 vognladninger mursten og drænrør måtte skinnekøres til Mørkov i resten af året 1876. Hestetrækraft og under ledsagelse af »en af banemesteren godkendt sagkyndig og pålidelig person«. Fragt skulle ikke erlægges, men fra den 1/1 1877 ville være at erlægge halv ordinær fragt.

Vi møder atter senere sporet som heste-

transportbane, og uden at det helt sikkert kan udledes, har man vist lov til at slutte, at den naturlige hestekraft var enerådende, indtil dampen i 1924 overtog hvervet.

Da man i trediverne stod over for en større reparation af lokoet, valgte man at ombygge det til et benzinloko. En lokal smed ordnede dette ved at fjerne kedel og cylindre, og ca. midt på kedelens plads anbragtes en lastbilmotor med gear og træk til en af hjulakslerne, der stadig var koblet gennem maskinens kobbelstænger! Nogen trafikal skønhed var det jo ikke. Da sidesporet blev taget op i 1960, endte »traktorloket« sine dage hos en ophugger. X

I anledning af...

Stationsforstander J. P. A. Sørensen, Vemb, fejrede d. 11. januar 50 års jubilæum ved DSB, og fortalte i den anledning om de mange år bl. a. til Ringkjøbing Amts Dagblad:

Efter første verdenskrigs slutning kom jeg til Vamdrup, der dengang var blandt landets største stationer med 40 mand på

kontoret og et pladspersonale på 100 mand, hvortil kom et stort tog- og loko-personale samt told og tysk jernbanepersonale. En så stor embedsstand og tjenestemandsstab satte selvfølgelig sit præg på så lille en by som Vamdrup, der var præget af grænsehandelen, idet der hver dag kom en mængde sønderjyder for at købe ind af alle de varer, de manglede efter 4 års krig.

Ligeså uundværlig
JERNBANEN er
for TRAFIKEN

er STATSANSTALTEN
for LIVSFORSIKRING

Der var snaskforretninger i hvert andet hus, ikke alle lige tilforladelige, og smugleriet trivedes i stor stil. (Vamdrup lå ikke på selve grænsen; der var 4 km op til den) og når togene var blevet gennemset af tolterne og politiet på Vamdrup station, kørte de direkte til den på den tyske side liggende station Tanis.

Men ofte stoppede toget op lige inden grænsen, og så blev der læsset alle mulige indførselsforbudte varer op både i pakvognen og på lokoet. Alt efter aftale mellem de tyske jernbanefolk og de illegale forretningsforbindelser i Vamdrup.

En nat, husker jeg, blev der ringet fra ledvægteren lige oppe ved grænsen. Han kunne høre et menneske, der klagede sig og råbte om hjælp. Vi kørte derfor ud med en trolje og fandt en kendt smugler liggende. Han havde fået den ene fod kørt af, men da han var faldet tilbage, sådan at han lå med hovedet ned ad skråningen, havde han ikke lidt større blodtab, og efter behandling på sygehuset levede han mange år efter med en kunstig fod.

Det viste sig, at han havde været i færd med at kaste pakker op i pakvognen, hvorved en pakke smør var faldet ind under vognen. Han havde da skrævet ind over sporet for at tage pakken op, og mens det skete, kørte toget igen og kørte foden af.

Ja, man har mange både sørgelige og muntre minder gennem 50 år – sørgelig, og trist er den opgave at skulle meddele en ung hustru, at hendes mand er blevet kørt ihjel under den farlige rangertjeneste i nattens mulm og mørke.

Mere munter er erindringen om den gamle stationsforstander – dengang var der ingen grænse for afgang fra tjenesten. Stationen lå dengang på den modsatte side af broen som selve byen, og vejen over broen lå et godt stykke nord for stationen. Som følge heraf blev folk fristet til at løbe tværs over sporene, når de havde ærinder på stationen, men det ville »den gamle« ikke finde sig i og hver gang, han opdagede det, blev den pågældende kaldt ind på kontoret og afkrævet en bøde på 2 kr.

Men det hørte pludselig op, efter at en af byens hestehandlere, der under krigen, i modsætning til tjenestemændene, tjente

store penge, var blevet lukket ind på kontoret for at betale de traditionelle 2 kr. ...

Den gamle sagde: De er gået over sporene, det ved De jo godt, De ikke må. Det koster 2 kr. i bøde!

Hestehandleren tog sin pung op og lagde 4 kr. på bordet. – Det er 2 kr., fortsatte stationsforstanderen. – Ja, men jeg skal tilbage igen!

Vi underordnede, der var til stede på kontoret, måtte skyndsomst udenfor, da det kneb med at holde masken.

Billetter og kaffepunche

Den gamle stfst. havde i øvrigt haft stationen fra så langt tilbage, at han havde haft kro som tilskud til den lille løn – og de gamle der i byen fortalte om den tid, at man kunne komme ud for, at når man kom og forlangte to billetter til Århus og to punche, så kunne stfst. stikke sit røde ansigt ud af billetlugen, idet han sagde: Sagde De tre?

I øvrigt blev jo den billige spiritus dengang anledning til, at der var mange flere fulde folk, end man ser i dag, og der gælder den bestemmelse ved stationen, at man kan nægte fulde adgang til togene, men det blev som regel taget ret overfladisk, når folk ellers opførte sig ordentligt. Men det skete jo, når en let bedugget mand kom ud at køre i en af de gamle rystende personvogne, at han blev utilpas og kastede op, og så var der en bestemmelse, som jeg aldrig rigtig har kunnet forstå: Det kostede 90 øre at brække sig, men 1 kr. for at spytte i ventesale og i tog. Den »gamle« forlangte altid 1 kr. 90 øre af de, der brækkede sig i ventesalen, idet han sagde, at man ikke kan brække sig uden at spytte!

Ja, det var lidt om den gamle tid, men min bedste jernbanetid er nu alligevel de 30 år, jeg tilbragte i Sønderjylland, hvortil jeg kom ved genforeningen i 1920. Den glæde, man overalt mødte hos den dansksindede befolkning over genforeningen, blev i stort omfang tildelt os, der kom ned fra »det gamle land«.

Jubilaren er efter de 9 år i Vemb, hvor han som også i sin øvrige jernbanetid har

Fredericia

TAGE JENSEN

Tobaks – Vinhandel
Danmarksgade 31, Fredericia
Tlf. 2 10 74

Husk: Tips og ugeblade

Køb Deres varer i

K. SKOV's KOLONIAL

Jyllandsgade 79, Fredericia
Telefon 2 03 84

Vine – Tobak – Kolonial – Kaffe
... og så bringer vi hele dagen.

HOUSTRUP's Eftf.

v. A. Bundgaard Nielsen
Jyllandsgade 16 – Fredericia
Telefon 2 03 67

Alt indenfor årstidens frugt og grønt
Varerne bringes.

Ringparkens Smørrebrød

og anretninger.
Nørrebrogade 72, Fredericia
Telf. 2 31 72
Bestillinger modt. – bringes overalt

RISTERIET

v. Arne Pedersen
Prinsessegade 51 – Fredericia
Telefon 2 09 11
Daglig friskbrændt kaffe
fra eget brænderi

THEILGAARD TEXTIL

Fredericia
Devantiersvej 3 – Tlf. 2 41 43

LANDBOSPAREKASSEN for Ribe og Omegn

Torvet – i byens centrum
Tlf. *2 13 33

Gælder det rejser ... så

VERDENSREJSEBUREAUET

WAGONS-LITS//COOK

VESTERBROGADE 1 - V. - TLF. Mi 2747*

ikke dyrere ... men bedre

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underføringer

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

været en særdeles interesseret og pligtopfyldende jernbanemand tillige er et såre flinkt og tjenstvilligt menneske, ja, som en Vemb-borger udtrykker det: han er elskværdigheden selv, eller som en af personalet sagde: Det er så »møj« en dejlig mand. Eller for endelig at sige det på godt og lunt vestjysk: Han æ slet et så grow møj ussel ring!

Den gamle DSB-færgе »Christian IX« bliver nu hugget op hos Persöner Aktiebolaget i Ystad, – sammen med Sveriges ældste skib, den 109 årige »Prins Gustaf«.

— ogsaa Deres flamme

BRABRAND

Løgster - Vejen - Odense - Næstved

SAS og to svenske selskaber arbejder med planer om at købe Luftpudefartøjer til en rute fra Malmö til Kastrup.

Efter alt at domme vil dampfærgen »Danmark«s dage snart være talte og en ny færgе vil komme til Gedser, så snart man har de fornødne bevilinger hertil. Årsagen er lige til, idet »Danmark« ikke mere kan bestride sin opgave tilfredsstillende.

Udvidelsen af færgеlejet i Marstal vil komme til at koste ca. 134.000 kr. Det lød laveste bud på ved licitationen, og det var indgivet af firmaet Mogens Petersen, Nyborg.

Statens Istjeneste er på udkig efter en ny basehavn for samtlige isbrydere, fordi den ny isbryder »Danbjørn« stikker for dybt til at ligge i Gasværkshavnen i København. For at billiggøre og lette tilsynet med isbryderne ønsker man at holde dem samlet.

Sydfyenske Dampskibsselskab har skrevet kontrakt med P. Hoyvolds mekaniske Verft i Kristianssand,

Norge, om levering af en bilfærgе til ruten Lohals-Korsør.

Arbejdet med udførelsen af et 8.0 m underføringsanlæg, til erstatning for overkørslen ved Englerup st. på Rg-Næ banen, er nu udbudt i licitation.

Korsør jernbanestation har også kunnet notere en virkelig succes for rangering pr. radio. I begyndelsen af december tog man ranger-radioen i brug, og anlægget gøres nu permanent.

På Svendborg-Odense banen nedlægges fra køreplansskiftet i maj Sorup st., og Kirkeby nedsættes til trinbræt med sidespor.

G-F liniens færgе »Prinsessan Christina«, der er bygget i 1960, indsættes fra 1. maj på ruten Korsør-Kiel.

Fjernstyringen af Hedehusene st. gav en besparelse i personale på 10 mand fra 21 til 11. Men der er nok at se til for dette personale bl. a. læsses der 10.000 godsvogne om året.

Nakskov-Kragensæs jernbane

1915 — 5. marts — 1965

Historie

Her har vi en egn, der kæmpede for at få sin bane – og fik den.

Da Nakskov-Kragensæs Jernbane åbnede 5. marts 1915, havde der i en hel menneskealder været arbejdet på at få projektet gennemført. Planerne blev taget op og skrinlagt flere gange, indtil der i 1908 syntes at skulle komme gang i tingene.

Et jernbane-udvalg havde ved at ansøge jernbanekommissionen fået banen optaget på et forslag om nye baneanlæg med tilskud fra staten, men kommissionen anså Nørreherredbanen for den af de foreslåede baner, der havde den største forretningsmulighed, og forslaget gik ud på, at statens tilskud kun skulle være halvdelen af ekspropriationsudgifterne. En henvendelse til ministeren gav ikke bedre resultat, og ud-

valget fandt ikke, at banen kunne gennemføres på dette grundlag.

Så tog Nakskov Handelsstandsforening et initiativ i sagen. På foreningens henvendelse valgte samtlige kommuner, der kunne være interesseret i banen, repræsentater til en komité. Der afholdtes et møde, og med propr. Koefoed, Vindeby, som ordfører søgte repræsentanterne audiens hos ministeren og forhandling ved det nedsatte folketingsudvalg. Man fik tilsagn om to femtedele af anlægssummen som stats-tilskud. Efter adskillige genvordigheder lykkedes det at tegne de tre femtedele hos de interesserede kommuner samt private.

Enkelte kommuner ønskede ikke på forhånd at give tilsagn om deres forholdsvise deltagelse i overskridelser. I Nakskov byråd opstod der også en heftig debat om

den nye jernbane. De konservative var imod banen, idet de mente, at den ville skade byens handlende, men socialdemokraterne afgjøre med deres stemmer sagen.

Banens bygning

Eneretsbevilling på banens drift blev givet 16. sept. 1912, og man gik straks i gang med udstikning af banen. I foråret 1913 blev arbejdet med banens anlæg overdraget entreprenørfirmaet Wätzold & H. A. Jørgensen, og i løbet af to år var arbejdet fuldført.

Ved Torrig måtte jernbanelinjen gå gennem Torrig mo, og det blev nødvendigt at bygge en flere meter høj dæmning. Denne sank ganske langsomt, så der måtte flere læs grus på end beregnet, og samtidig »skød mosen op«. Fylde trængte ind un-

der moselaget og havde løftet dette flere meter til vejrs med træer og alt, hvad der stod i mosen. Omsider faldt mosen dog til ro. Fra grusgraven i Kragenæs er taget ca. 35.000 vognmandslæs grus til hele jernbaneanlægget.

Jordarbejder, sporanlæg, broer, anlæg af veje og opførelse af kvægfølge m. v. kostede 400.000 kr., og de eksproprierede arealer 280.000 kr. eller ca. 10.000 kr. pr. km.

Banens anlægskapital kom op på 1.730.000 kr., hvoraf staten har ydet 692.000 kr., privat kapital udgør 100.000 kr., og resten har kommunerne ydet.

De mindre stationsbygninger med bænke og varehus kostede 12.500 kr. hver, Horslunde station kostede 20.000 kr. og Kragenæs station med lokoremise 25.000 kr. at bygge.

NKJ har fra første oprindelse haft stationer i Harpelunde, Købelev, Onsevig, Kastager, Horslunde, Svinsbjerg, Torrig og Kragenæs. Senere er der kommet trinbrætter ved Tjørnevang, Ørslykkevejen og Egholm.

Banens længde er 26,7 km, uegnet med 22,45 kg skinner.

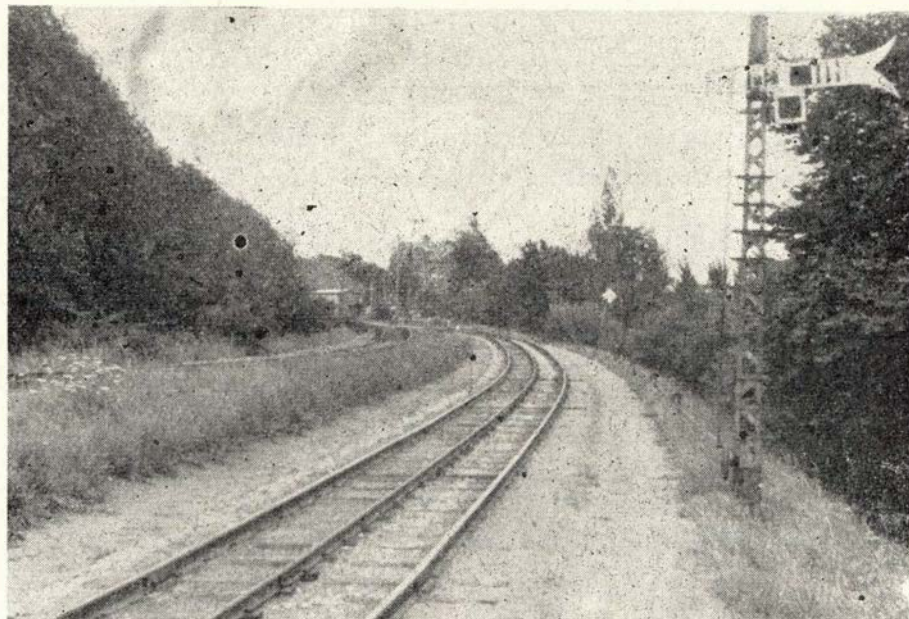
Rullende materiel

Hos Arn. Jung i Tyskland var der bestilt 3 loko, 2 stk. med drivhjulsdiameter 1500 mm og 1 stk. med 1100 mm. Maskinernes nr. blev 1 og 3, henholdsvis 2, og deres maksimalhastighed var 75 hhv. 45 km/tim. De 3 loko skulle koste 30.000 kr. pr. stk. Endvidere blev der bestilt 20 godsvogne til 2-3000 kr. pr. stk. samt 4 personvogne fra 9400-11.400 kr. pr. stk. I andet driftsår anskaffedes yderligere 20 godsvogne.

Det bestilte materiel, der alt sammen skulle komme fra Tyskland, var ikke færdig til tiden - vi befandt os på dette tidspunkt et stykke inde i første verdenskrig - og der var fra tysk side udstedt forbud mod udførsel af loko. Man lånte derfor i banens første tid materiel fra L.J. Alle NKJ's tre loko blev ophugget i 1951. Nr. 3 efter at have kørt på L.J. siden 1940.

Ved en prøveørsel oplystes det, at overskridelserne af det egentlige budget først og fremmest skyldtes prisstigninger på den jord, der blev eksproprieret, samt at man havde valgt at lade indlægge elektrisk lys i vognene i stedet for petroleumslamper samt store waggonrunder i stedet for gammeldags mindre ruder, noget man mente ville betale sig i længden.

Også banens motormateriel bør nævnes, nemlig M7 og M12. Den første var identisk med den ene af banens 2B-vogne (ombygget 1933), men kørte kun til 20/12 1940, hvor den - hensat i remisen i Kragenæs - på grund af fastklemt sne under vognen

Kragenæsbanens spor med roebanespor ved indkørslen til Nakskov

blev udsat for en kortslutning, hvorved både vogn og remise brændte.

Banen har for resten oplevet endnu en motorvognsbrand, idet MTJ M2 brændte under kørsel på NKJ i 1932.

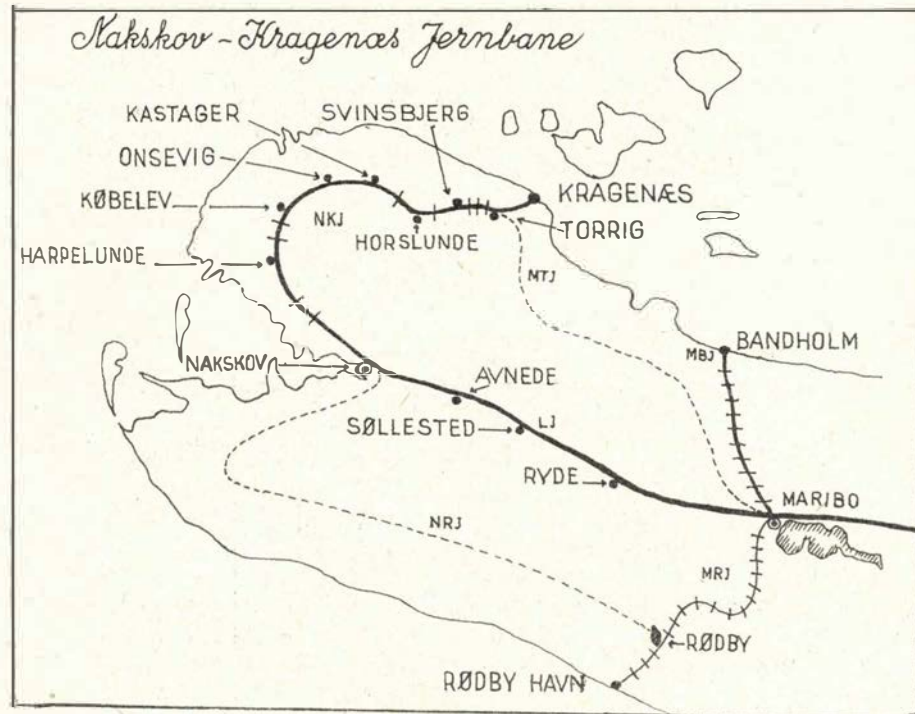
Hertil er vogantal, der i 1919 opgjordes til: 2B, 2C, 1D, 13Q (deraf 2 hvide), 7P og 20Pb. I 1925 var kun sket den ændring, at 1Pa og 4Pb var tilgået. Tilbage af motor er så at nævne M12. En god gammel kending, idet det er KS M1 (AEG 1924), der i 1948 gik til NKJ, hvor den for resten blev udrangeret i 1956.

I dag er banens 2 skinnebusser samt 3 påhængsvogne (2 person- og 1 bagage-

vogn) de eneste, der anvendes i den daglige drift. Her som andre steder på bekostning af banesærpræget, men til gavn for både rejsehastighed som hyppighed i toggangen.

Banens åbning

I dagene 1.-4. marts var der prøveørsler, hvortil der var gratis adgang for beboerne omkring banen, og det blev nogle festlige dage, hvor mange benyttede sig af tilbuddet. Ved banens åbning begyndtes med fire togpar daglig. I 1920 løb der kun to togpar i tiden kl. 6,21 til 19,20. Køretiden var fra 55 min. til 103 min. I 1935

Lollands privatbanenet. (- - - - nedlagt)

Vi ønsker tillykke med Kragenæsbanens 50 års jubilæum

**Besøg frugtøen FEJØ i Smålandshavet —
med den hurtige direkte forbindelse . . .**

Bilfærgen Kragenæs—Fejø

— eneste færgeforbindelse til FEJØ

Vagn Larsen
Vesterby, Fejø

12—14 daglige forbindelser

Telf. Fejø 129

MALERFIRMAET

INGEMAND JENSEN

Maribovej 139 — Nakskov — Tlf. 308

GLARMESTERFIRMAET

JOHN PLOUG NIELSEN

Nygade 4 — Nakskov — Tlf. 1791

Aktieselskabet

KRAGENÆS SAVVÆRK

Telefon: Birket 18

C. C. WINTHER

Blikkenslagerarbejde — Gas — Vand — Centralvarme — Oliefy

Maribovej 39 — Nakskov — Tlf. 1229

TILEGADES KOLONIAL

Købmand Henning Olsen
Kolonial — Konserves — Vin — Tobak
og den ekstrafine kaffe
Tilegade 30 — Nakskov — Tlf. 1152

GUNNAR JENSENS MØBELFORRETNING

Sovesofaer — Ottomaner — Lænestole
Tilegade 28 — Nakskov — Tlf. 1041

— flere og flere damer foretrækker

SLETØ's DAMESALON

Nygade 36 — Nakskov — Tlf. 550

JOHAN SKJØDT

Bageri og konditori
Konditoriet, der altid er et besøg værd —
Vejlegade 7 — Nakskov — Tlf. 380

BANEGÅRDSRESTAURANTEN

Altid veltillavet mad — Frokostkaffe
Smørrebrød — Øl — Vine
Nakskov Station — Tlf. 938

BANEGÅRDENS BLAD- OG TOBAKSKIOSK

Alle dag- og ugeblade — Lommeromaner
Køb Deres tobaksforbrug her — det er så nemt . . .
Banegårdskiosken — Nakskov Station — Tlf. 807

J. C. CHRISTOFFERSEN

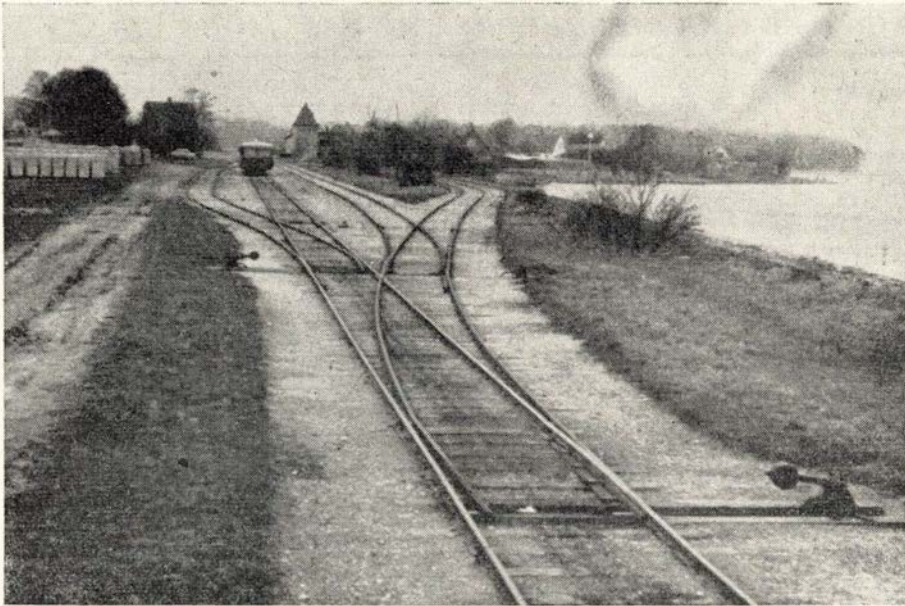
statsaut. revisor
Nørrevold 5 — Nakskov — Tlf. 777 og 1677

Dagbladet

NY DAG

Hele landsdelens avis

Kragenæs station (Havnetrinbrættet)

var køreplanen på 6 togpar i tiden kl. 6,42 til 22,24. I dag køres der ligeledes med 6 togpar med en køretid på 45-50 min.

Banen er i dag en veldrevet og godt korende bane, der i sin tid bl. a. har oplevet at få en nabobane Maribo-Torrig j.b., der åbnedes 12. april 1924, men allerede forsvandt igen 28. februar 1941. Kun 17 år gammel!

Banens fremtid

Banestyrelsens formand udtalte i 1964, at centralskolerne langsomt slår privatbanerne ihjel. To vidt forskellige ting, men to ting, der er sket ved NKJ, og er det ikke sagen i en nøddeskal? Er det ikke et eklatant bevis på banernes almennyttige virke. *Det, at kulturen (undskyld det stærke udtryk) breder sig, medvirker til, at en bane mister noget af sin berettigelse, er det ikke netop beviset for banens tidligere kulturelle betydning, og man så må sige.*

Om NKJ vil opnå Paprikaalderen vil tiden vise, her er det milepælen de 50 år, det drejer sig om.

A propos Paprikaalder, så kortelig den forklaring, at den første verdenskrig affødte banernes motorisering, den næste krig banernes skinnebusdrift, og de nu pågående krige - kampen med øvrige transportmidler - overgangen til Paprika togtypen. De baner, der overlever, altså.

Nogle køb er for længst gjort, leverancerne er i sigte. Andre 9 baner samler sig i en indkøbsforening med det formål, at et samlet storkøb giver bonus i form af billigere køb.

Driftstal

Tallene fra årene, der gik, bør vi også stifte bekendtskab med. I hvert fald i re-

præsentativt udvalg, selv om vi i 1965 let lader os forblænde af, at der pr. år her i landet sker en brugtbilhandel, der i penge beløber sig til ikke mindre end 2 milliarder kr. Der sælges 2 brugte biler hver gang, der sælges en ny! Prøv at lukke øjnene for dette og hør her.

NKJ's personaletal så f. eks. således ud: 1920 24 ansatte 1925 23, 1930 stadig 23, 1940 20, 1950 16 og 1962 14 ansatte.

Antal aksler pr. tog har, når vi slavisk holder os til de forannævnte tal, udgjort: 12,86 - 9,1 - 6,6 - 6,8 - 5,4 hhv. 5,2.

Skal vi ikke også i samme skema medtage indtægt pr. togkm, hvor tallene er følgende: 7,42 - 2,91 - 1,60 - 2,90 - 2,37 hhv. 2,47 (det sidste tal er dog fra 1957 i st. for 1962).

For årene 1915-20 og 1923-26 blev der udbtalt 1-2 pct. i udbytte.

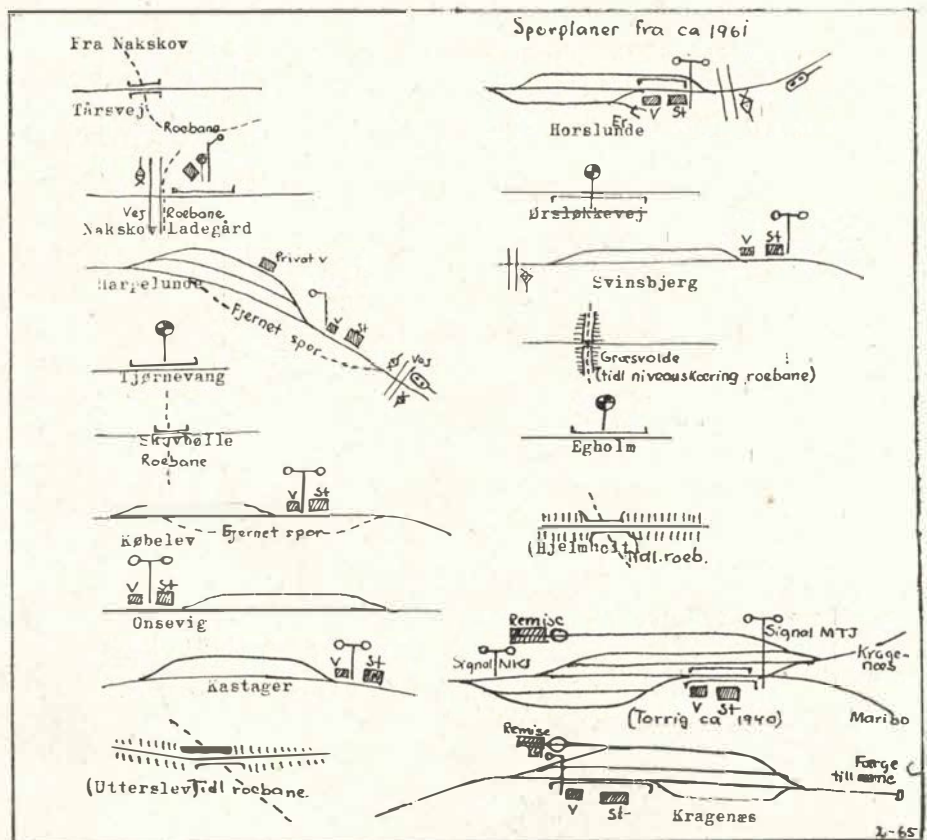
Driftsresultaterne lader vi i dagens anledning ligge bortset fra at nævne, at årene 1921, 1922, 1931-1940 samt fra 1947 til dato alle har givet det, man kan kalde deficit.

Diverse

Dette er et vidt begreb, men i hvert fald een ting har de lollandske baner for sig selv, nemlig kombinationen jernbane-roebane. Så meget mere aktuelt her, som NKJ er den af landets baner, der mest direkte er involveret.

Vel havde NRJ et større antal skæringer i niveau med disse roebaner, vel havde også MTJ og SNNB niveauskæringer, men en roebane midt i sporet, oven i købet over en længere strækning, det kan kun NKJ opvise. Og det endda den dag i dag.

Ganske vist har Jernbane-Bladet tidligere (nr. 8/1961) omtalt dette emne perifert, men nævnes skal alligevel, at roespor indføres i sydenden af Nakskov station, passerer øst om remisen dersteds, skærer

Nakskov-Kragenæs stations- og roebaneplaner

Vi ønsker tillykke med Kragenæsbanens 50 års jubilæum

Gitterspær og gitterdragere

og andre jernkonstruktioner

Alle vore konstruktioner er ingeniørberegne

Tilbud uden forbindende gives

„LYSMO“ smedie og maskinværksted

Ch. Hansen – V. Landevej pr. Maribo – Tlf. 777

STØBEGODS

Gaskomfurer – Vandvarmere

Lolland-Falsters Gascentral

SV. HERMANN

Vesterbro 15 – Maribo – Tlf. 988

- fik De en bule eller skramme i går –
- vi opretter og lakerer hurtigt i dag –

RAYMOND POULSEN

Autoopretning og autolakering

Maribovej 22 – Nakskov – Tlf. 538

AAGE MØLLENBACH

SHELL-GAS

Torrig – Telefon Birket 70

AL-ting i EL-ting

Stort udvalg i moderne belysninger – el-komfurer –

køleskabe – varmeovne – støvsugere

Ernst Jacobsen

Elektroinstallatør

Østergade 18 – Nakskov – Telf. 413 og 1513

At tjene kunderne på bedste måde skal stadig være vort princip

- Derfor er Nakskovs bedste indkøbssted for herre- og juniortøj fremdeles hos

CHR. STEFFENSEN

HERREEKVIPERINGSFORRETNING

Søndergade 2 – Nakskov – Telefon 796

VESTLOLLANDS METALSTØBER

J. N. Just

Kvalitetsgods i let og tungt metal, sand- og kolillestøbt

Støberi: Oksebæksvej 5, Nakskov

Privat: Tinghusvej 5 – Nakskov – Tlf. 1896

VESTERBORG BRYGGERI

Telefon Vesterborg 17

NSU Prinz

Flere og flere kører Prinz – kom ind og se og hør hvorfor – så vil også De køre Prinz.

NSU service

Maribovej 96 - Nakskov - tlf. 1622

HORSLUNDE AUTO- & TRAKTORVÆRKSTED

v. Carl Jensen

Horslunde – Tlf. Horslunde 59

Niels Jørgensen

Radio & Fjernsyn

Nørrevold 21 – Nakskov – tlf. (03 925) 931

Filial: Højskolevej 16 - Søllested
tlf. (03 941) 110

Køb godt – køb billigt – køb møbler hos

ABILDGAARD's MØBELFORRETNING

Gerne konto – Udbetaling taler vi om

Nygade 4 – Nakskov – Tlf. 1472

Gælder det TV

så

Sakskøbing: Brogade 4,
telefon 89 43 64.

Maribo: Vestergade 29,
telefon 204.

Rødby: Østergade 43,
telefon 90 10 64.

Centralværkstedet
telefon 89 44 64

Roesporets mekanisme til signalmasten

nordlige rangerhoved for derefter at indgå i NKJ. Denne om man så må sige fælles sporbenyttelse vedvarer til lige før Tårsvej passerer. Et banehovedsignal i låseafhængighed af sporskiftet markerer adskillelsen. Man kan undre sig over, at roebanen afgrener mod venstre, for 500 meter længere fremme atter at passere NKJ, men denne gang ude af niveau. Grunden til denne ulogik skal dog formentlig søges i, at der på disse 500 meter går 2 sidegrene mod

Kragenæsbanens signal for passage af roebanen

vest. Ej heller bør vi undlade at nævne landet seneste i drift værende niveauskæring roebane/jernbane ved Nakskov Ladegård.

Selv det tekniske i forbindelse med denne skæring har bladet tidligere behandlet udførligt, og det skal da også her nævnes, at signalsammenblandingen (trinbrætsignal til de rejsendes brug/samt hovedsignal af sikkerhedsmæssige årsager) har givet anledning til forveksling på den måde, at rejsende i utide har sat hovedsignalet på kørsel i stedet for at sætte trinbrætsignalet.

Fru baneformanden har dog hidtil redresseret fejlbetjeningen, uden at denne har nået at indbyde til »togsammenstød«.

De øvrige roebaneskæringer, der eksisterer, resp. har eksisteret, skulle være medtaget i fuldt omfang på skitsen, og som det også fremgår af denne, er allerede dette i nogen grad passé.

Hvor længe de resterende roebaner vil eksistere, er et andet spørgsmål, likvidationen synes her i sigte, men på den anden side, hvorfor tage sorgerne på forskud. Lad os konstatere, at det og det eksisterer endnu i dag, og dette gælder jo i høj grad også Kragenæsbanen.

Selv om formanden ved sin omtale af centralskolerne også sagde, at der var 14.000 færre kortrejsende i 1963 end i 1962, så siger dog LJ i sin driftsberetning for samme år, at det mærkes, at en del bilrejsende foretrækker banen.

De mørke skyer til trods har denne lille bane – det har vi lov at sige om blot 26,7

km – i 1962/63 befordret ikke mindre end 264.800 rejsende, kørt 123.800 tog/km (alle skinnebuskm), og alle disse km kørt på 56.400 l olie. Udført næsten 3 millioner personkm og 14.500 tomkm.

Alt dette med et underskud, der kun – det har vi også lov at sige – beløber sig til ca. 118.000 kr. Resultatet, det negative, står på papiret, men hvor står det den dag, en egn er uden bane?

At det stadig vil stå der, er der vist ikke mange, der er i tvivl om!

Kun to formænd

har banen haft gennem de 50 år, nemlig borgmester Bresemann fra 1915 til 1943 og nuværende formand, fh. borgmester Marius Nielsen siden 1943.

NU
kun kr. 11.498
for den NYE model
med forhængslede døre

NECKAR
Jagst 2

4 cyl., 4-takts motor på
32 HK, 18 km/ltr., org.
BOSCH el-anlæg

se den - prøv den
- og køb den hos

AAGE BLANDS

Horslunde - tlf. 14

LOLLANDS TIDENDE

Nakskov

... hele egnens avis

På vandring

efter nedlagte baner

★

Haderslev Amtsbaner

III

Haderslev—Årø sund

Vi sluttede i Haderslev by, og vi begynder atter der. Vi sluttede en eftersommerdag og starter atter en do. Men, De vil muligt møde uoverensstemmelser fremover, hvad klimaet angår. De kan på samme tur komme ud for start langs kornmarker og afslutning i frostvejr, og på disse uoverensstemmelser får De følgende forklaring:

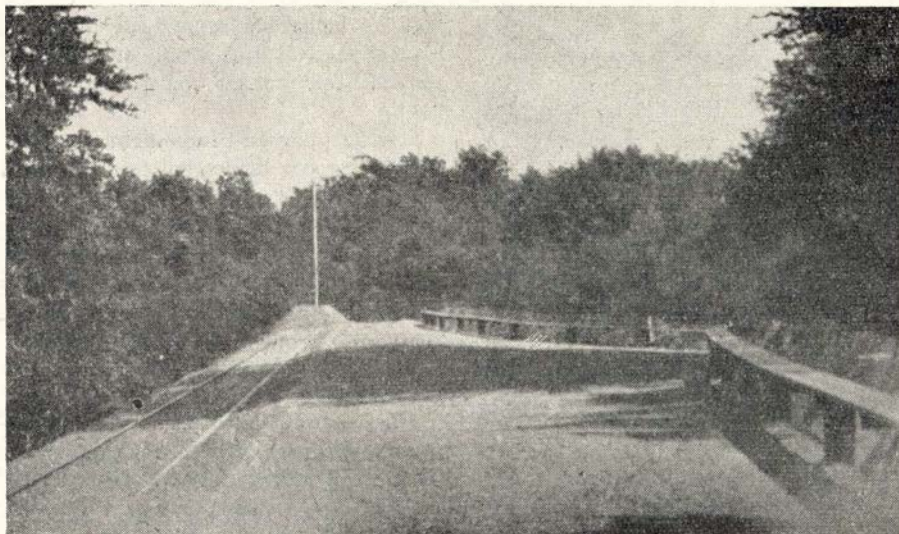
Turen – eller turene – er i dette baneregie så omfattende, at det krævede sammenlagt ca. 8 dages fuld beskæftigelse, om man så må sige. Og 8 dage i træk er meget til et sådant formål, kræfter og kondi helt holdt udenfor. Slutresultatet blev da også, at opgaven blev klaret efter tid og lejlighed, og det vil sige, at det blev så hist så her, ikke i den kronologiske orden, hvori vi her genfinder strækningerne. Derfor kan vi pludselig mellem 2 nabostationer møde en skarp »klimagrænse«.

Vi stod i Haderslev, og der kan vi ikke blive stående. Ej heller er der nogen grund hertil, idet vi, rigtigt placeret på Årø sundvej, har på højre hånd en venstresvingende og velbevaret udgravning. Denne går over i markvej, der dog ret hurtigt lukkes, men af noget så æstetisk tiltalende som et blomstergartneri.

Brorsbøl

Nær hen mod Brorsbøl viger vi pludselig fra den rette linie næsten 90° mod højre og ad ret høj dæmning. Lige syd om hus og op langs nord-syd bivej, hvilken vi – som bred vejside – følger næsten til Vandling, hvor købmanden agerede station. Midt i byen ved købmanden ligger helt uberørt et nydeligt lille varehus med baneperon og det hele.

Stationsbygningerne på denne strækning tilhørte kommuner eller private, og tyskerne vidste sikkert vel, hvad de gjorde, da de stroede ud en hær af bestillingsmænd over næsten det ganske Sønderjylland, i de talløse stationskroer og krostationer.

Keldstrup strand endestation

Det var en sæd, der med tiden var egnet til at give et mangfoldigt udbytte, et rent tysk udbytte vel at mærke.

Vejen fra Vandling er regulær

Grusvej ca. 1½ km ret mod syd. Ved en mindre udgravning nås skovareal, hvori vi passerer en gård, der næst dels åbent dels tilvokset areal, dyrket, men stadig med banen bevaret som markvej eller -spor. Det ender dog, det lette, før Nr. Vilstrup, men en linie markeret af bevoksning kan let trækkes til denne station, der ligger relativt frit.

Nr. Vilstrup

Hvidt med rødt tag er stationen. Nu privatbolig. Og så følger og delvis dækker en asfaltvej banen fremover næsten helt til Sdr. Vilstrup, hvor midt i centrum ligger en stor rød bygning med hvidt navneskilt – uden navn. Dette er posthus alias station, og så lidt græstilgroet dæmning på mark.

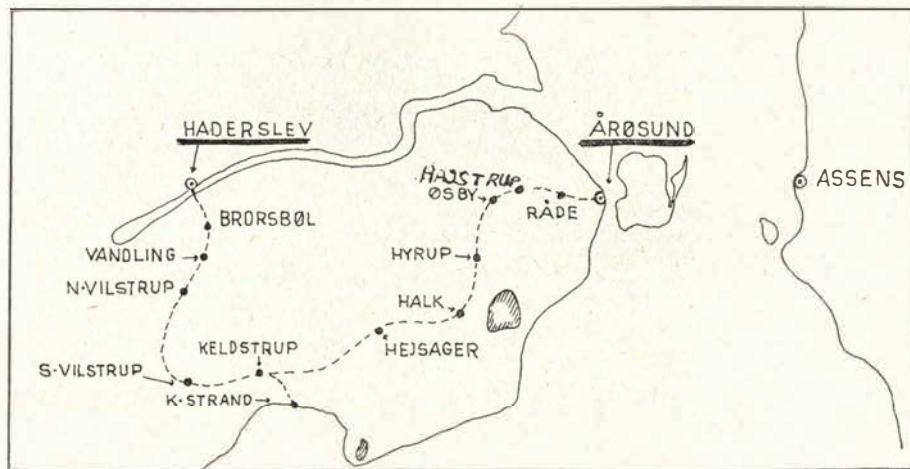
Spredt fremover til Kelstrup atter dæm-

ningsrester, små af format. Og så den frit liggende Kelstrup station, hvor der nu i navneskiltet står »Bageri«.

Vi er her ved en skillevej, idet der i vinteren 1928/29 blev bygget et 850 m langt banestykke til Kelstrup strand. Slet og ret et spor endende i en jordvold nær stranden. Køreplanen fra da siger os, at afgang fra Kelstrup fandt sted f. eks. 15.27, afgang Kelstrup kl. 15.34. Altså, kan man slutte, en solo-motorvogn på afveje.

Der er for øvrigt af dette sidespring uhyre lidt igen, blot i skoven ved stranden finder man en dæmningsrest, men til gengæld omfattende både af længde og højde.

Mens vi er sidesprunget, så lidt fortid. Der blev den 18/12 1862 i folketinget fremsat forslag om en bane til Assens, altså på Fyn. Denne by's gode tilknytning til Sønderjylland ville forventelig give stor trafik. Der var rent de fækte også efter 1864 livlig trafik, f. eks. en daglig båd med gods Assens-Årø sund – især eksportfløde. Der var også andre planer, således i 1919 tanker

Haderslev-Årø sund ad lange omveje

om direkte normalssporbane Årøund-Haderslev, hvor afstanden kun er ca. 15 km. HAJ brugte til turen ca. 2 timer for hver af de 6 tog (3 togpar), der da kørte. Fra 1/10 1919 kun 2 togpar.

Bilende samfund, tænk på disse rejsemuligheder – eller mangel på samme.

Fodstår De, hvorfor HAJ måtte lukke allerede i 1930'erne?

Mod Hejsager

Hen mod Olufskær trinbræt kan vi mellem de spredte gårde ikke let finde banens spor, men straks efter dette stoppested viser sig en stor udgravning i bakkens sydskråning, og igen derefter dæmning, hvori tidens tand har gnavet.

Marker med modent korn betyder en omvej, men langt fra den eneste. Dog kan en buskads kant fremover angive næste holdepunkt.

Sågar levende hegn på begge sider. I Hejsager var kroen station. Sporene er nu hvide, og en træække står på tværs, men perronudgangen er bevaret og vises gerne frem. Ad en hyggelig trækranset markvej går vi videre, dog ej ret længe, så atter ud på markerne, hvor en ukrudtskant samt nogle græsvolde markerer. Jordvold i kant af eng. Intet i udstrakt kornmark, og vi er i Halk.

Halk

Stationen er her privatbolg og ene hane i kurven, idet ingen anden bolig gør den selskab. Til gengæld fint bevaret med bæd udhus og varehus, og i øvrigt en nydelig gulstensbygning med røde stafferinger.

Et genkendeligt stykke langs og nær asfaltvej, og så borte på nær brohoved i form af dæmningsstump lige før skov, hvori en tydelig lysning markerer fremover. Dernæst slettes alle spor, først i stub- og pløjemark, så i roemark. Til sidst lægger en vej sit bånd ovenpå.

Hyrups station er af stilart som Halks. Den er bolighus, og af varehuset er der også rester.

Videre sigte får vi af levende hegn over markerne, men det er næsten også det eneste konkrete lige nu. Dog mødes flere gange markskel, der også vejleder.

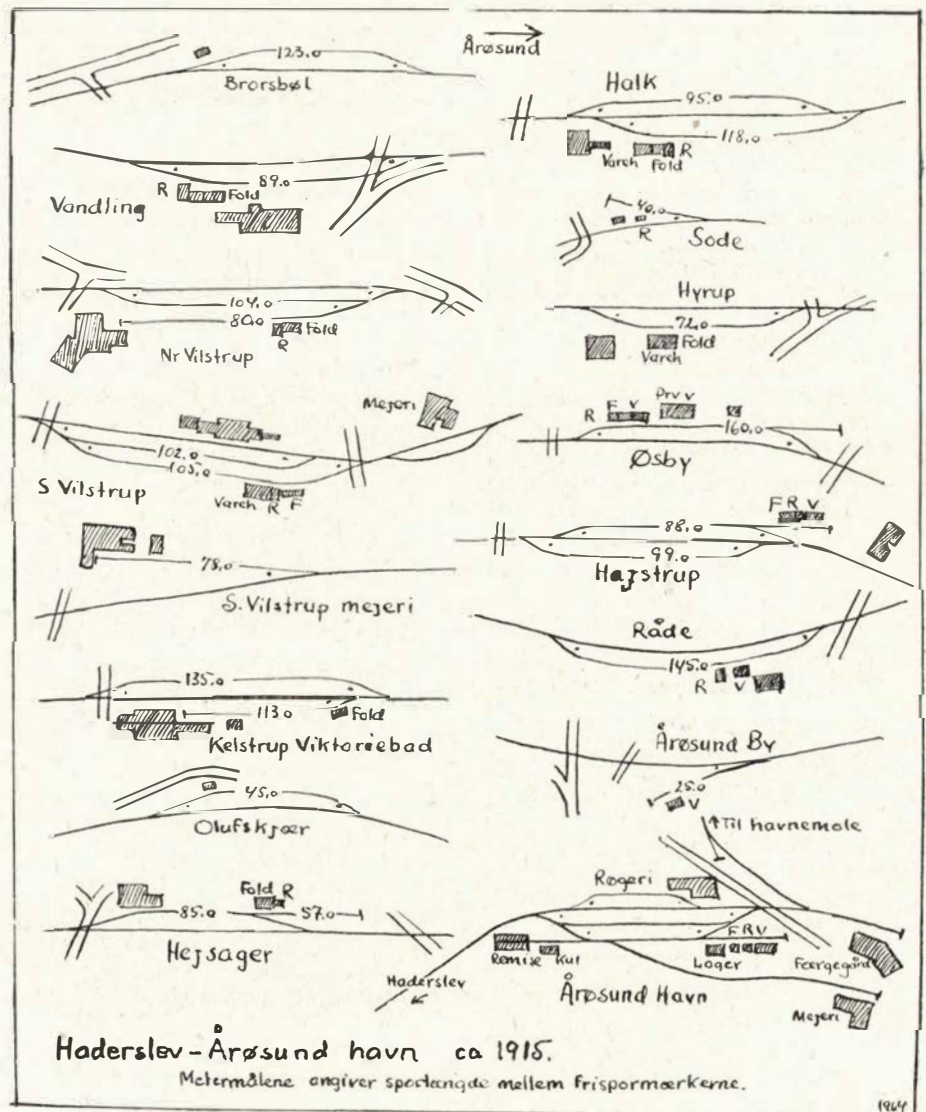
Øsby

En kort pælehegnet vold forsvinder atter i korn, og igen intet at se, indtil vi når Øsby, hvor et lille hus bag en stor og ny skole er den tidligere stationsbygning.

På ny lægges en vej os for. En grusvej, men ikke ret langt. Dog slutter den som en over jordsmonnet lidet hævet »bule«, der sluttelig ender som en buskrække fremover, og dog nok til at lede gangen videre, for langt er der jo ikke mellem stationerne.

Pakhuset i Vandling

Nakskov

A. Surel & Søn

v. I. Surel Hansen
Gas – Vand – Sanitet – Centralvarme –
Oliefy
Nakskov – Telefoner 1098 og 1349

1. kl. kød til billigste pris
„FABRIKSUDSALGET“

v. Leif Edelbo
Tilegade 11 – Nakskov – Tlf. 1028

HANS RASMUSSEN

Rødbyvej 113 – Nakskov – Tlf. 2175
Kolonial – Vine – Delikatesser
– Min kaffe er bedre –

Materialisten

Povl E. Pedersen
Nygade 21 - Nakskov - telf. 602

Kvalitet til priser,
der er mening i

Sakskøbing

Oda Jensen

Vi har det store udvalg i
Strikvarer – Trikotage – Baby-udstyr
og så har vi de rigtige strømper
Søndergade 13, Sakskøbing – Tlf. 89 44 33

En af naturens mange skønheder
er blomster
Hyg om Dem selv – sæt levende
blomster på bordet
KØB DEM I

Gartneriet „FLORA“

Nystedvej 3 – Sakskøbing – Tlf. 89 40 26

„BRODERIBODEN“

v. Lilly Hansen
– At brodere er en dejlig hobby –
– Alt i garn og tilbehør føres –
Vestergade 17, Sakskøbing – Tlf. 89 41 55

Vestergades Farvehandel

F. Thomsen
Vestergade 17, Sakskøbing – Tlf. 89 47 37
Farver – Lakker – Tapeter – Linoleum
Stort udvalg i kunstnerartikler

Sakskøbing

Carl Ibsens Eftf.

v/ J. ZYGMANT

Ure – Optik – Guld – Sølv
Søndergade 5, Sakskøbing – Tlf. 89 41 22

NIEMANN-MØBLER

– møbler i den moderne stil –
Vestergade 13, Sakskøbing – Tlf. 89 45 32

STRYHN's kemiske renseri

Søndergade 24, Sakskøbing – Tlf. 89 44 77
– vi leverer hurtigt – kommer overalt –

Svendborg

Jemina

Alt i tricotage for damer og børn
Gerritsgade 26 – Svendborg
Telefon 21 01 65

Det bedste er ikke for godt –
køb derfor sko i ...

Svendborg Skotøjsmagasin

CENTRUM FOR SKO
Møllerg. 3 – Svendborg – tlf. 21 43 48

Frovin Bek

Chr. F. Poulsens eftf.
Ure og briller
Korsgade 3, Svendborg – Tlf. 21 08 93

Viggo Rasmussen

Bageri og Konditori
Lundevej 9, Svendborg – Tlf. 21 42 55
... kun 1. kl. råvarer anvendes

Naverbys Eftf.
FARVE - TAPET - LINOLEUM

Erik A. Rasmussen
Dalumvej 3 – Fruens Bøge
Tlf. 13 26 09

Nyborg

Den fornuftige husmoder gør sine
indkøb i
„PRIMA“
Kongegade 20 – Nyborg – Tlf. 184
Spar og køb i „PRIMA“

Sprotoftens Blomster, Frugt og Grønt

v/ N. L. Jørgensen
Alt i årstidens frugt og grøntsager
Stort udvalg i „DYBFROSTVARER“
Butikstorvet – Sprotoften – Nyborg
Telf. 1420

SALON „MADAME“

v. Gudrun Pedersen
... den moderne Salon
for den moderne Dame
Nørrevoldgade 61 – Nyborg
Telf. 1182

N. NIELSEN

Aut. FIAT forhandler
Vestergade 41 - Nyborg - telf. 856
... kør godt - kør billigt
med UNO-X benzin

Deres salon for moderne hårpleje –

Salon „JUNE“

v. June Guldbrandsen
Nørrebro 5 – Odense – Tlf. 11 82 75

Padborg

Padborg

Tapet- & Farvehandel

... mal og bevar – det De har
H. List-Jensen
Nørregade 14 - Padborg - tlf. 7 32 43

TEXTIL køber man i TEXTILHUSET

Padborg - Telefon 7 34 67

Landbosparekassen for Ribe og Omegn

Bramminge afd. - 7 34 44

Hajstrup

Der ses på vej til Hajstrup et par beskedne dæmningsrester og i byen et lavt rødt hus, der dårligt kan tænkes som station, men det var det altså. En flok nye vejanlæg gør videre fremfærd svær, men et gammelt kort, altså et kort i gammel udgave – uden disse nymodens veje, anviser løsningen.

Over marker med forskelligt indhold til Råde, hvor stationen var meres pændende, nemlig et blandet landbrug. Umiddelbart herfor en lille dæmningsstump og noget fremme i sving til venstre op mod Årø sund trinbræt atter jordester. Selve dette trinbræt m. m. – borte.

Årø sund

Igen ud i jorden – pløjemark –, hvor spredte buske hjælper os, men med nogen vanskelighed, frem til endestationen Årø sund.

Stationsbygningen er let kendelig, remisen ligeså, og sporarealet er en alt for stor parkeringsplads, i hvert fald på denne kølige dag. Hvad så med rester af de spor, der længe efter nedlæggelsen bar HAJ-roevogne under pålæsning, inden disse sejledes til Assens.

Remisen i Årø sund

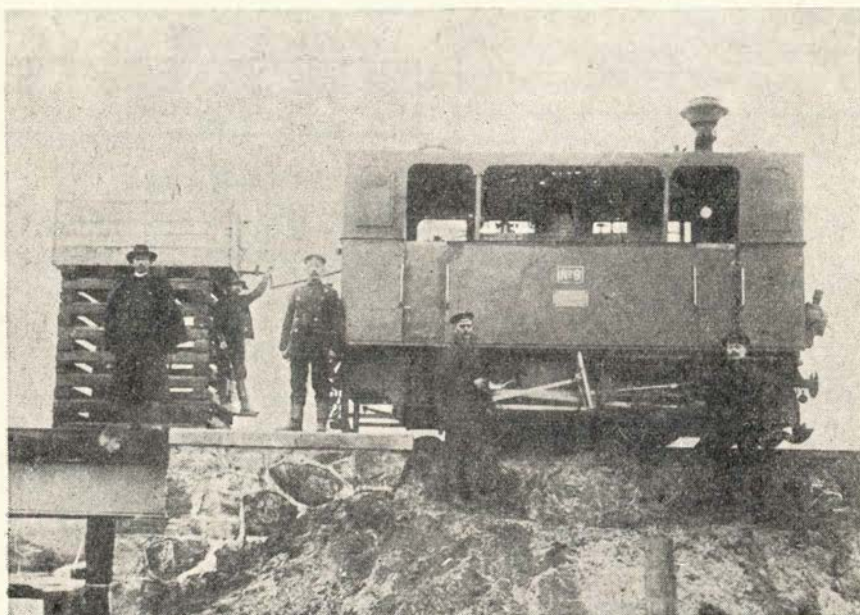
Da sukkerfabrikkens jeeep i sin tid »ran- gere« i Årø sund.

Var det at vente, at i hvert fald skinner var at finde fra da, men det viste sig ikke

at være tilfældet, alle spor var slettet rent bogstaveligt!

Og lad så dette være punktum for Årø sundstrækningen.

Haderslev Amtsb.s lokopark

HAJ Haganslok nr. 9

Nr. 1-7		1898 (nr. 369-375)
- 8-11	0-4-0 ^t Hagans, Erfurt	1899 (- 381-384)
- 12-13		1902 (- 551-552)
- 14-23		1903 (- 614-616, 654-660)
- 24-29	0-6-0 ^t A Jung	1904 (- 757-762)
- 30		1905 (- 790)
- 31-37		1906 (- 942-948)
- 38-44		1909 (- 1442-1448)
- 45-46		1914 (- 2198-2199)

Frederiksberg Bilen

Deres lokale TAXI
overalt på Frederiksberg

FA. 1100

Fredericia Byes og Omegns
Spare- og Laanekasse

Aarhus

Kronborgs Farvehandel

Fredensgade 48, Århus.
Tlf. 2 98 33.

Farver - tapeter - rullegardiner.
Gulvbelægning.
Risskov afd., Ndr. Strandvej 15.
Tlf. 7 95 50.

HELGE PAULSEN

Aut. El-installatør
Harald Jensens Plads 1A
Århus - Tlf. 3 04 15

Isenkram - Køkkenudstyr - Glas
Porcelæn - Fiskeri - Værktøj og
haveredskaber billigst hos:

G. V. Schive

Bruunsgade 46-48 - Århus - tlf. 2 61 91

Kolonialforretningen

E. Jensen
Jægergårdsgade 128 - Århus C
Tlf. 2 21 79
Kolonial - Konserves - Delikatesser
Tobak - Vin og spirituosa
... og så vor ekstrafine kaffe!

Korset Specialisten

Dagmar Schultz Petersen

KAWO korsetter

Ryesgade 28 - Telf. Århus 2 40 26

Maja Gammelgaard

BOGHANDEL

Ny Munkegade 4 - Århus
Tlf. (061) 2 17 37

TRAULS

Erichsens efft.

Vestergade 37 - Århus - Tlf. 3 66 44
Farveri og renseri
Grundlagt 1856

Kornhuset

Gl. Munkegade 2 - Århus - Tlf. 2 48 40
Alt i fugle - frø - korn
Stort udvalg i fuglebure
Fredag og lørdag bringes efter bestil.

Jernbanepersonalet går til ...

DAMM

Klostergade 63 . Århus . Tlf. 3 47 06
Frimærker og tilbehør til rimelige
priser

Køb - Salg - Bytte

Arbejder Spare- og Laanekassen for Aarhus og Omegn

Vi handler i

FOX SKO

Reginakrydset, Århus, tlf. 2 94 97

Vi mødes i

E-B-M

og BUKSEÆLDEREN

Østergade 1 - Århus - tlf. 2 17 77

P. Kokholm

Ejnar Kjærs efft.
Bruunsbro 13, Århus - Tlf. 3 58 49
Manufaktur - kjolestoffer - hvidevarer

LYKKENS LEGETØJ

Åboulevarden 43, Århus - Tlf. 3 06 39
Udvalg i legetøj til piger og drenge
Specialafdeling i dukker og
hobbyartikler

Gå til ...

„PELSSTUEN“

Nr. Allé 45, Århus, tlf. 3 14 04
Pelse - Kåber - Hatte
Reparationer udføres.
Rimelige priser.

KØBMAND MEJLHOLM

De Mezavej 28, Århus
Tlf. 2 29 75

1. kl. kolonial-konserves
tobakker og spirituosa
Prøv vor ekstrafine kaffe

Schaltz efft.

Brammersgade 2 . Århus . Tlf. 2 41 93
Træsko, træskostøvler og
hjemmefodtøj i stort udvalg
Reparationer udføres

NY VASK

Hj. af Frederiksgade og Fiskergade 1
Århus - Tlf. 2 15 04
Hurtig vask
nem og billig vask

Aarhus opland

REKORD VASK

Rosenvangsalle 216 - Højbjerg
tlf. 7 10 19
Våd vask - tør vask - rullelavask
Færdig skjortevask
Tøjet hentes og bringes

SHELL Service Station

Rosenvangsallé 218 - Højbjerg
Tlf. 7 27 75
Benzin - olie - vask - smøring
Quick-service

Grenåvejs Karosseriværksted

Grenåvej 372, Risskov - Tlf. 7 90 45
Alle skader repareres
på eget værksted

RØNDE TANDTEKNIK

Hovedgaden 50 - Rønne - Tlf. 7 10 64
A. Schubert Julsgaard
eksam. tandtekniker

Brabrand Mælkeforsyning

Erling Sørensen
Telf. 6 00 70
Kun 1. kl s mejeriprodukter

Grenaa

SPAREKASSEN for Grenaa og Omegn

Kontortid: 9-12 og 14-16
Fredag tillige 18,30-19,30
Lørdag kun 9-12
TELF. 2 14 44

Djurslands største specialforretning

BISGAARD

Storegade 7 - Grenå - Tlf. 2 05 27
Stort udvalg i frakker - kjoler -
nederdele - bluser og slacks

GULF service station

De Lichtenbergsvej 25 - Grenå
Telefon 2 19 86
Benzin - Olie - Vask - Smøring
Quick service - Småreparationer

STENVAD kager

— det store navn i SMÅkager

Fra dagbogen

Århus d. 5. januar. Et rangertræk på 24 tomme godsvogne skulle ved 18-tiden køres fra sydhavnen til godsbanegården. Trækket havde et Mh-loko i hver ende. I en kurve afsporede en vogn, og skydelokot pressede derefter 7 godsvogne sammen i en stor bunke. I nattens løb lykkedes det at få sporet ryddet.

Horsens d. 5. jan. En personbil kolliderede i aften med et motorloko på overskæringen i Høegh Guldbergsgade. Den ene puffer borede sig ind gennem bilens siderude ved førersædet, hvorved bilen slæbtes med et stykke, til toget standsede. Der skete kun materiel skade.

Højby d. 8. jan. Da en mælkehandler skulle passere overskæringen i Højby, gik bilen i stå midt i sporet. Han forsøgte at skubbe den ud fra banen, men den lod sig ikke rukke ud af stedet. Han løb derefter toget i møde og fik gjort lokoføreren opmærksom på faren. Denne fik næsten bragt toget til standsning, men bilen slap med en mægtig bule i siden.

Havrebjerg d. 11. jan. En personbil blev i aften påkørt af et godstog på vej mod Slagelse. Bilen knustes, og føreren af den pådrog sig så alvorlige kvæstelser, at han døde kort efter.

Ravnstrup d. 15. jan. Da et militærtog havde passeret stationen kl. 20,45, skete der et akselbrud på en godsvogn læsset med et par panservogne. Banen mellem Skive og Viborg blev derved spærret til hen ad morgenstunden, og et større opbud af rutebiler besørgede de rejsende mellem Viborg og Ravnstrup.

Taulov d. 16. jan. En varebil, hvori befandt sig fire unge mennesker, påkørte ved 1,30-tiden den sænkede bom på Østergade overskæringen. – Bommen knækkede, hvilket bevirkede, at bommen på den anden side gik op. Først et stykke på den anden side af banen standsede bilen. Man forklarede, at bilens bremsesvigtede totalt.

Køge d. 23. jan. Et to-års barn, der var krøbet op på banelinien ved Ølby Lyng, blev ved middagstid påkørt og dræbt af toget mod Køge. Lokoføreren havde bemærket barnet og forsøgte at bremse toget, men afstanden var for kort.

Vesterport d. 23. jan. To mænd smed ved 1-tiden 5 cykler og en knallert ned i S-togssporet i banegraven ved Teknologisk Institut. Portneren her havde bemærket hærværket. Han underrettede politiet, der igen sørgede for, at sidste S-tog blev standset på Østerport st., indtil sporet var ryddet.

Årslev d. 25. jan. Da nogle skolebørn i morges afventede toget, hvormed de skulle til skole i Odense, fik en 15-års dreng pludselig et ildebefindende og faldt ned foran et godstog, der lige havde sat i gang. Han slap så godt fra uheldet, at kun et vognhjul kørte næsen af hans ene støvle. Da han vågnede efter besvimelsen, var han ikke klar over, at han var faldet ned i sporet.

Snekkersten d. 27. jan. 25 tomme svenske vogne skulle ved 10-tiden indrangeres på et sidespor. Herved kørtes der mod sporstopperen, og syv vogne blev afsporet. – Da hjælpetoget ved 12,30-tiden skulle rangeres ind på sidespor, væltede S-maskinen om på siden som følge af forkeft sporskifte. Såvel lokofører som fyrbøderen sprang ned fra maskinen, da den begyndte at få slagside.

Ballerup d. 27. jan. Da portør Jan Andersen, Ballerup, i aften forsøgte at springe

Silkeborg

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurationen
SILKEBORG – TLF.717

Orla V. Jensen's Bogtrykkeri

Estrupsgade 12 – Silkeborg
Tlf. 4620 (omstilling til privat)
1. kl. kvalitetsarbejde i tryksager
Alt bogtrykarbejde udføres

Skanderborg

Spare- og Laanekassen
for
Skanderborg og Omegn
Telf. 37

Mejeriudsalget

Banegårdsvej 6 – Skanderborg – Tlf. 23
Alt i 1. kl. mejeriprodukter
Øl og sodavand – Prima kaffe

DANSK
LANDTEKNIK
T. DRAGSTRUP
Strandgade 45 – Helsingør
Tlf. 21 45 18

Knudjensen
HILLERØD
Specialforretning i damekonfektion
Frederiksværksgade 6 B – Hillerød
Telefon (03) 26 10 40

Monopol
Tøj for mandfolk
Slotsgade 43 – Hillerød – Tlf. 26 63 26

Esbjerg

holger alexandersen
MØBLER
Møbler i alle stilarter
Strandbysvinget - Esbjerg
Tlf. 2 70 52 - 2 87 16

HOLD DEM TIL VOLVO —
den holder til DEM

J. ØSTERGAARD VEJVAD
aut. VOLVO forhandler
Samsøgade 2 - Esbjerg - 2 55 55

ESBJERG EKSPORTMARKED

Damekonfektion - Kjoler
Trikotage - Udstyr - Babyudstyr

BUNDGAARD TEXTIL
Strandbygade 4 - Esbjerg

Banepersonalet anbefales
Vesterbyens Farvehandel
Frede Alsrud
Strandbygade 56 - Esbjerg
Telf. 2 19 82
Farver - Lakker - Tapeter

AUSTIN

De Forenede Automobilfabrikber A/S
Nyhavnsgade, Esbjerg - Tlf. *2 52 00

Chr. F. Christensens efft.
PETER M. GUBI
Teglværksgade 42 - Esbjerg - Tlf. 2 00 43
Kolonial - Vin - Delikatesser
Tobak - Tipstjeneste

Gør et velfriseret hår til en selvfølge

SALON K I S

Hanna Holm
Skolegade 16 - Esbjerg - Tlf. 2 23 83

Esbjerg

Bevar sundheden - kør på cykel
G. Andersen (Juhl's efft.)
Alt i cykler og tilbehør
Reparationer hurtig og billigt
Strandbygade 17 - Esbjerg - Tlf. 2 17 03

Mal og bevar hvad De har
A. Chr. Knudsen
Tapeter og malerverer
Nygårdsvej 19 - Esbjerg - tlf. 2 12 64

**Esbjerg og Omegns
Sparekasse**
Esbjerg

Ringkøbing

Et godt sted at handle ...

Magasin P. V.
Nygade 6 - Ringkøbing - Telf. 85

K. VAD CHRISTENSEN
Bredgade 7 - Ringkøbing - Tlf. 364
Cigarer - Cigaretter - Tobakker
Spirituosa
Udvalg i sportsfiskeri-artikler

Lemvig

P. P. Madsen
Handelsgartner
Østergade 6 - Lemvig - tlf. 365
»Sig det med blomster«

Aksel Olsens Efft.
ERIK ANDERSEN
Vestergade, Lemvig, tlf. 2 03 18
Material og farvehandel

FARVEMESSEN
Storegade 22 . Varde . Tlf. 2 05 45
Altid til tjeneste med gode råd ...
Farver - lakker - tapeter

Bramminge Boghandel
Bent Schack
Storegade 13 - Bramminge
Telf. 7 30 61

Holstebro

UWE BOHNSACH
Special optiker
Store Torv - Holstebro
Tlf. 2 30 90

**GUNNAR SØRENSEN'S
TOBAKSHANDEL**
Nørregade 46 - Holstebro
Tlf. 2 07 89
Stort udvalg i tobaksvarer
Vine - Piber
...et godt sted for tobakskøb

**RINGPARKENS
Frugt- og Blomsterforretning**
Struervej - Holstebro - tlf. 2 16 01
Alt i årstidens frugt - Grønt
Altid friske blomster og dybfrostvarer

**FAABORG RINGPARKENS
SELVBETJENING**
Struervej - Holstebro - Tlf. 2 16 01
Kolonial - Delikatesser - Vin - Tobak
Dybfrostvarer - f. f. kaffe

Struer

Asger Nielsen
L. Søndergaards efft.
Ure - Optik - Guld - Sølv
Østergade 8 Struer - tlf. 5 02 70

S. Løgstrup Christensen
Glarvester
Søndergade 5, Struer, tlf. 5 10 72
1. klasses arbejde udføres
på eget værksted

Skjern

Jernbanepersonalet anbefales
Skjern Boligmontering
Jens Andersen & Søn
Vardevej - Skjern - tlf. 885
Alt i moderne boligudstyr

CHR. LANGBO
Bredgades SPAR købmand
Bredgade 40 - Skjern - tlf. 77
Alt i 1. kl.s kolonial

KFUM og KFUK Pensionat
Bredgade 13 - Skjern - Telf. 426
Daglig god og veltillavet kost
til absolut rimelige priser
Pensionærer modtages

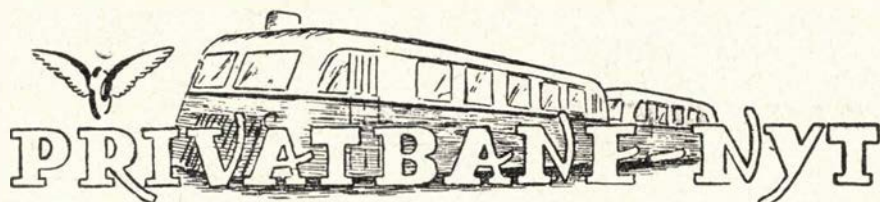
på et S-tog, der havde sat sig i gang, faldt han ned mellem perronen og toget. Ingen havde bemærket ulykken, og først lokoføreren på det næste tog fra Skovlunde så, at der lå noget i sporet. Andersen var dræbt på stedet. Han var lige fyldt 29 år.

Hammerum d. 31. jan. En personbil påkørte i formiddag en af de bageste vogne i et godstog på overskæringen lidt syd for Hammerum st. Fra toget var uheldet ikke bemærket, hvorfor det fortsatte sin kørsel. Bilisten slap med lettere skader på sin ene hånd.

hurtigere, men der er ikke behov derfor i øjeblikket.

Svendborg-Nyborg banen i likv.

Samtlige stationer på banen er nu solgt for tilsammen 1.147.000 kr. Heraf indbragte Nyborg lokal 460.000 kr. Fribanearrealerne i Svendborg gav 140.000 kr. og resten af disse blev kun til ca. 29.000 kr. For banemateriellet indkom 545.000 kr.

Vestsallingbanen standser

Banens bestyrelse har vedtaget at indkalde til ekstraord. generalforsamling med forslag om standsning af banens drift fra 1. april 1966. Statens nedsættelse af bidraget til banernes drift får også her skylden for banens lukning.

Thisted d. 19. jan. Som følge af et forkert indstillet sporskifte kørte en TFJ motorvogn sammen med DSB's rangertraktor. Motorvognens truc afsporede. I løbet af et par timer fik Falck vognen på sporene igen.

Skinnestrækningen er repareret fra Nykøbing til Aunede, og til april fortsættes der til Nakskov.

Maribo d. 31. jan. En personbil, hvis fører for sent så blinklyset ved Skelstrup overskæringen, blev påkørt af toget og slynget ned i banegrøften. Da føreren så blinklyset, bremsede han med det resultat, at bilen ramte blinklysstanderen og kom til at holde mit i sporet. Det lykkedes ham at slippe ud fra bilen, før toget knuste den.

Bygningen af den nye 58 m lange remise i Nakskov til de nye lyntog skyder nu godt i vejret. Af de tre nye lyntog, som banen skal have fra Tyskland, vil de to være i daglig drift, og der vil så hele tiden være et tog til eftersyn, vask m. m.

I løbet af 1965 vil moderniseringen være tilendebragt, og den har da kostet 12-13 mill. kr.

Lollandsbanen

er i fuld gang med den meget omfattende modernisering, hvor anskaffelsen af de fire togstammer indgår som en meget kostelig del. Yderligere er man ved at installere fjernstyringsanlæg på hele hovedstrækningen med central i Maribo. Den forudsætter nye sikringsanlæg på de enkelte stationer, og på Grønge station er man så vidt, at det kan tages i brug om en halv snes dage. Ryde og Søllested er klar april-maj og Saksøbing juni-juli. Man etablerer centralen i eftersommeren, og den sættes i gang til oktober.

Hillerød Privatbaner

Den 20. januar blev strækningen Hillerød-Kagerup-Græsted 85 år. Banen venter sine nye togsæt leverede fra Tyskland i juni-juli måned.

De kommer til at bestå af to trevognstog, hver med en motorvogn, en mellemvogn og en styrevogn. Frederiksværkbanen skal have lignende tog, men det sker først noget senere. Uden nogen særlig motivering har direktionen tænkt sig, at de nye tog skulle benævnes Y-tog.

De nye Y-tog opbygges så nogenlunde efter samme system som DSB's nyeste lyntog, med høje lænestole og armlæn og gennemgang gennem hele toget. Hastigheden bliver 80 km/tm. Togene kan godt køre

De nordfynske baner

Som direktør Aksel Pedersen, Odense, for længst har udtalt, vil disse baner få svært ved at kunne gennemføre driften ind-Odense-Bogense banen mister foreløbig til april 1966 på grund af personalemangel. 6 motorvognsførere fra 1. marts i år, idet disse allerede nu har sikret sig anden beskæftigelse.

W. Meinertz Olesen

Aut. installatør
Bredgade 10 - Ringkøbing
Tlf. 531 og 501

KAJ BENTZEN

Murermester
Udfører arbejde for DSB
Strandvejen 621 - Klampenborg
Tlf. Bellevue 129

Kolonial - Vin - Tobak - Dybfrost

ARNE JEPSEN

Østergade 63-65 - Rødby - Tlf. 90 10 69
- prøv min kaffe ... alle roser den -

Er der noget i vejen med

Deres radio eller båndoptager, så lad

ARTHUR DAVIDSEN

ordne det
Radioværksted
Grejsdalsvej 23 - Vejle - Telf. 3980

BIKUBEN

FORSØRGELSESFORENING
OG SPAREKASSE

Tal fremtid med Bikuben —

— Deres Sparekasse

TELEFON
23 21 48

DET ER SMØR'ET
DER GØR'ET

Leifs
Konditori

BAGERMESTER BJARNE RASMUSSEN
STRANDVEJ 356 - ESPERGÆRDE

Randers

DRONNINGBORG MØBELMONTERING

Fjordvej 5, Randers. Tlf. 2 32 69
Ombetrækning og reparationer af
møbler på eget værksted.
Forhandler af Weston tæpper.

Jægergades Autoværksted

Jægergade 8, Randers - Tlf. 2 85 58
Alle autoreparationer udføres
på eget værksted

Nordbyens Record Vaskeri

Mariagervej 37, Randers, tlf. 2 72 76
Hurtig vask - nem vask
Billig vask - tør vask

A/S BAGERMESTRENES RUGBRØDSFABRIK

Tlf. Randers 2 03 68

Hobro

Hobro Karosserifabrik

v. R. Qvist Jacobsen
Skibsgade 4-6 - Telf. 2 08 06
vi ordner Deres autoskader

Se på gardiner hos Deres
udstys- og gardineksperter
STENDRUP

Adelgade 7 - Hobro - Telf. 2 11 42

Vi klarer Deres fyringsproblem

SHELL DEPOT HOBRO

Stationsplads 1, Hobro
Deres direkte linie for brændselsolie
Telefon 2 10 96

Hobro Sten- og Billedhuggeri

Skovvej 1, Hobro - Tlf. 2 00 55
Alt stenhuggerarbejde udføres
Stort udvalg i gravmonumenter

AUTORUDER

monteres ekspres.

Busreparationer udføres

ARNE HOLME

Søndergade 3 - Tlf. Hammerum 55

Herning

Flere og flere prøver vor middag
og de små varme retter -

„APPETITTEN“

Bethaniagade 14 - Herning
Tlf. 4587

Smørrebrød til større og mindre
fester sendes overalt i byen

EINAR LANGE

Fredhøj - Herning - Tlf. 1739
Kød - Flæsk - Pålæg

Alt i dybfrost og kun de bedste
kvaliteter

Tobaksforretningen

Hj. af Fredensgade og Gasværksvej
Herning - Tlf. 558

Vine - tobakker - ugeblade
FINESTE KAFFE

Dohm's herre- og drengetøj

Søndergade 7

Telefon Herning 1644

Den velsoignerede herre . . .
er kunde hos HERREFRISØR

OVE HANSEN

Silkeborgvej 35, Herning, tlf. 3454

TOLSTRUP FRØHANDEL

Fugle-, due- og hønsefoder.
Haveredskaber, kemikalier, gødning
Orga-Bio - Schaufuss-havegødning
Hundefoder „VAKS“

Bredgade 24 - Herning - Tlf. 5158

Else's Porcelænsbrænderi

Vi har alt, hvad De skal bruge
til porcelænsmaling.

Hvid porcelæn - Rekvisitter.
Fonnesbechsgade 22 - Herning
Telefon 5105

E. K. KLAUSTRUP

Sygeplejeforretning
Stort udvalg i toiletartikler.
Gummistrømper - Kameluldvarer.
Bethaniagade 5 - Tlf. 4210

Vin- og tobaksforretningen

Bredgade 38, Herning, tlf. 142
Tobakker - cigarer - cerutter
Vine- og spirituosa. Piber

J. Kjær - P's efft.

Himmerlandsgade 49 - Års - tlf. 2 13 31
Stort udvalg i moderne møbler
Reparation og ompolstring
Konto oprettes

Viborg

„PARISERBAGEREN“

Dumpen 9 - Viborg - Tlf. 1162
Alt i brød og kager - til daglig og fest
Kemikaliefri franskbrød

SPIS mere fisk - fisk er sundt

Chr. Smidt-Jensen

Alt i årstidens fisk og fiskekonserves
Ll. Sct. Hansgade 6 - Viborg - Tlf. 1948

N. K. Nielsen

Inventar- og bygningsnedker
Tilbud gives gerne
Gyldenrisvej - Viborg - Tlf. 1615
Privat: Tlf. 2310

VIBORG SMØRREBRØD

Sct. Mikkelsgade 23 - Tlf. 874
„LUCULLUS“
St. Sct. Hansgade 9. Tlf. 3072
Vi leverer smørrebrød til daglig og fest
„LUCULLUS“
leverer flere varme retter daglig

Møbler i 4 etager

Landboernes møbelmagasin

Vestergade 4 - Viborg - Tlf. 1904 - 2088

ESSO Service Station

Borgvold - Viborg - Tlf. 3090
Benzin - olie - vask
Tilbehør og udstyr

A.B.C. KOLONIAL

v/ Henry Pedersen
Aalborgvej 73 - Viborg - Tlf. 3580
Kolonial - Konserves - Vine
Tobaksvarer
Ekstrafin kaffe
3 % rabat på alle varer

V. A. Jørgensens Eftf. A/S

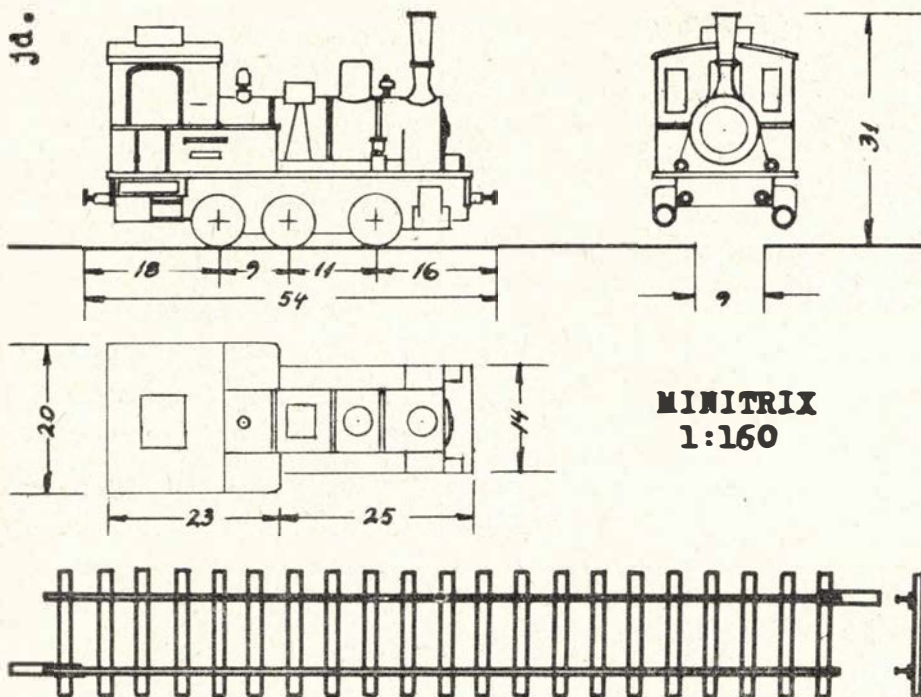
Sygeplejeartikler og parfumeri
St. Sct. Mikkelsgade 23 - Viborg
Tlf. 886

PHØNIX MØBLER

Havnen 2 - Nykøbing Mors
Tlf. 2 11 01
Stort udvalg i moderne møbler
Reparationer og ombetrækning
Konto oprettes

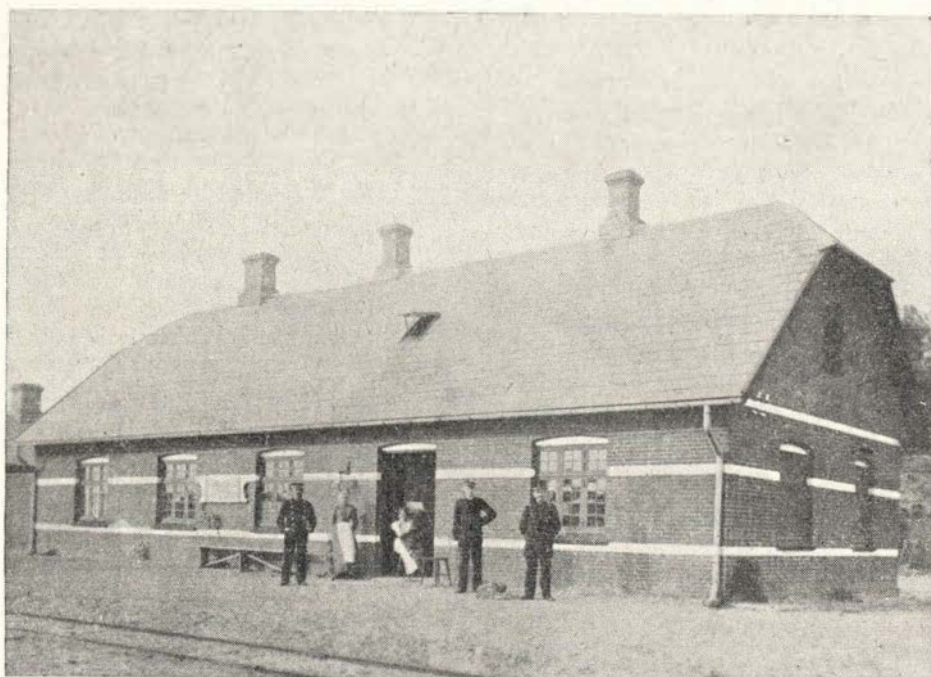

MODEL JERNBANE

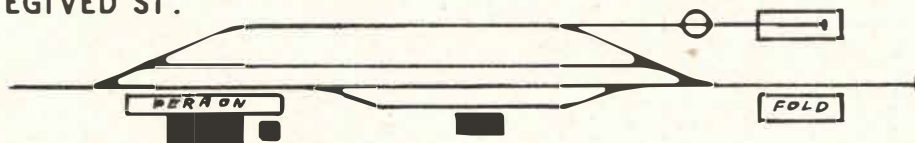
MINITRIX
1:160

Arbejdstegning til Minitrix. Vejledning i nr. 1

Ved banens åbning i 1898

EGTVED ST.

Som svar på vor opfordring til læserne om at bringe os oplysninger om vore gamle smalspor-baner har vi modtaget følgende:

Kolding—Egtved Jernbane

Som barn holdt jeg sommerferie i Egtved og så banen i drift sidste gang i sommeren 1929, hvor jeg da var 10 år gammel.

Jeg kan huske de Tørring-loko i Egtved, som ikke kunne vende dér. Iøvrigt kan jeg ikke mindes, at maskinerne fik kul og vand i Egtved. Uden remisen var der ialtfald ingen vandkran eller kulgård. Jeg var dog aldrig inde i remisen.

Tydeligt står for mig endnu en søndagstur til Kolding med damp, hvor loket løb om på Kolding Nord og bakkede i rasende fart ned til statsbanestationen.

Min mor, der gik i skole i Kolding, har fortalt mig, at der ikke var lys i toget, og at børnene derfor medbragte stearinlys om vinteren til lektielæsning. Ligeledes kan hun erindre, at drengene på stigningen fra Kolding Nord mod Bramdrup smed hindens huer ud ad vinduet, og ejermændene sprang ud efter dem og derefter igen på toget. Endvidere, at toget en vinter sneede inde ved Bolling, og passagererne tilbragte 3 dage i de nærliggende huse.

Motorvognen M 1 kaldtes Kanariefuglen.

Selv kan jeg også huske, at ét Mallet-loko stod udenfor remisen i Kolding på jorden uden hjul.

I Egtved sagde man, at Tørring-lokoerne kom fra Norge. Vel sagtens fordi de var lavet i Trollhättan.

Sporplanen i Egtved så med garanti således ud, som vist på tegningen, men det er muligt, at der har været et enkelt spor mere længere mod øst. Det midterste spor brugtes ikke til daglig. Her henstod en bogie personvogn (med svalerede, der dog var borte, når vognen kom hjem fra den årlige udflugt med skolebørnene).

Jo, jeg kan også huske signalmasten i Egtved, den stod helt inde ved perronen og blev aldrig brugt. Den var placeret lige ved siden af drejeværket til bommene ved Koldingvej.

Ved banens lukning skrev en lokal rim-smed:

*»For sidste gang kører vor Egtved gris.
Vi bringer vemodig en krans til din pris
med tak for de svundne dage.
Vi har ingen bane mer, ja det er sløjt.
Ej mer skal vi høre dit lystige fløjt.
Nej, Egtved er gået tilbage.«*

Sporplanen over Egtved er velegnet som forbillede til en modelbanegård. Planen over Egtved ligner meget planen over Tørring station, som tidligere er omtalt i Jernbane-Bladet.

E. B.

Aalborg

A/S Norvin & Larsen
ingeniør- og
entreprenørforretning
Udfører arbejder for DSB
Jernbanegade 21 – Aalborg
Telefon 2 85 90

Aalborg Træskofabrik
Ny Kastetvej 38 – Tlf. 3 66 67
Træsko af enhver art en gros
Kun 1. kl. varer. Forlang tilbud

Centralbrænderiet

Nørregade 22 - Aalborg
telf. 2 44 17

... De får lynhurtig en vogn hos ...

Bejsebakkens MINI-CAB

Aalborg – Telefon 2 48 00 – Dag og Nat

SHELL Service

Vesterbro 109, Ålborg, tlf. 2 41 70
Benzin – olie – vask – smøring
Quick service

K F U M Cafeteria

Jernbanegade 23, Ålborg, tlf. 2 59 26
Varme retter – lækker smørrebrød
frisklavet kaffe – rimelige priser

SHELL Service Station

Nyhavnsgade 82, Ålborg, tlf. 3 37 13
Benzin - olie- smøring - vask
Quick service

Købmand Larsen

Islandsgade 2-4 – Aalborg – Tlf. 2 47 49
1. kl. kolonial – Konserves –
Vine og spirituosa
Ekstrafin kaffe

Konfekturforretningen NOVA

Borgergade 22 – Aalborg – Tlf. 2 45 90
Is – Konfekurer – Chokolade
Spec.: gaveæsker

Aalborg

Erik Mønsted

KOLONIAL - VIN - DELIKATESSE
Agade 26 - Aalborg
telf. 2 02 87

Købmand Pedersen

Langelandsgade 1 – Aalborg
Telefon 2 56 39
1. kl. kolonial – Tobak –
Vine og spirituosa
Ekstrafin kaffe

Hjørring

Bageriet SILECIA

Nørregade 4 – Hjørring – Tlf. 690
Altid frisk og lækker brød
Bestillinger modtages

Købmand Svendsen

Toftegade 27 – Hjørring – Tlf. 832
1. kl. kolonial – konserves – tobakker
Prøv vor prima kaffe

BANEGAARDENS

blad- og tobakskiosk

Alle dag- og ugeblade – Lommeromaner
Køb Deres tobak her – det er så nemt
Banegaardskiosken – Hjørring – Tlf. 2116

Kør ind til

Shell Servicestationen

v. Juul Knudsen
Hirtshalsvej 38 – Hjørring – Tlf. 2865
her får De benzin – olie – smøring
og vask – Udvalg i reservedele

Gå til fagmanden i

BRILLEHUSET

Stokbrogade 6, Hjørring – tlf. 3152
Alt i optik – briller og kikkerter

Gå velklædt – fra ...

A/S Chr. Lauritzen & Co.s Eftf.

Hjørring – Tlf. 27 og 96
ikke dyrere – men bedre ...

HIRTSHALS ELEKTRO

statsaut. el-installatør
Helmer Nørgaard
Tlf. Hirtshals 194

Nørresundby

JØRGEN POULSEN

Købmand
Kolonial – Kaffe – Konserves – Vine
Alt i tobakker – Rengøringsmidler
Vesterbrogade 8 – Nørresundby
Telefon 2 68 39

PIA cafeteria

Thistedvej 73, Nørresundby, tlf. 3 64 22
daglig veltillavet mad og smørrebrød
Dagens varme ret kr. 3,50
frisklavet kaffe

Nørresundby

Sejlmagerværksted

Bakkelygade 4 – Telf. 6 01 32
Alt i sejl, markiser, telte,
presenninger samt splejsearbejde
Reparationer udføres

MØBELHUSET

Ryesgade 5, Nørresundby, tlf. 6 01 82
Stort udvalg i moderne møbler
Reparationer og ompolstring
alt til rimelige priser

Frederikshavn

Bagermester NIELSEN

Boensgade 8 – Frederikshavn
Telefon 2 09 23
Frisk og lækker brød
Bestillinger modtages.

Raundall's Musikhus

Søndergade 22 – Frederikshavn
Telefon (084) 2 19 22
Et hus med musik i ...
Stort udvalg i plader
og musikinstrumenter

A. H.'s Tæppelager

Søndergade 80 – Frederikshavn
Telefon 2 31 50
Stort udvalg i tæpper og løbere
Konto oprettes eller kontantrabat

Børges Kolonial

Søndergade 96 – Frederikshavn
Telefon 2 24 51
Kolonial – Konserves – Kaffe

EJLER SCHAU

Hj. af Vestergade og Hjørringvej
Frederikshavn – Tlf. 2 27 92
Kvalitetsarbejde til rimelige priser.

Märklin My-modeludgave

Märklin fabrikerne i Göppingen i Vest-tyskland har fremstillet et My-modelloko, der i det hele taget er det første loko, der er lavet efter dansk forbillede.

Allerførst sendte man tekniske eksperter til DSB's centralværksteder i København. En lang række af de billeder, man tog, var i farvefotografier, men da man så dem i Göppingen, var man ikke sikker på, at den brunrøde farve, der kendetegner de danske My'er, var rigtig, hvorfor man fik sendt to plasticposer med DSB's egen røde maling ned til fabrikken!

FOTO hobby

Agfa har udsendt en lille pjece om blandt andet småfilmsoptagelser, hvori der findes en del gode tips, som jeg synes er værd at fortælle videre. Her er de, og selv om det nu har været jul, er det jo det samme som går igen ved en småfilmsoptagelse, blot med andre motivoptagelser.

Smalfilmen, den levende dagbog

I dag er der mange amatører, der ikke nøjes med at fotografere. Ud over fotografiapparatet har de nu også småfilms-optageren med. Og det er ikke så mærkeligt, for de oplevelser, der filmes, er en levende dagbog, et udsnit af det pulserende liv. Og dertil kommer, at det i dag er lige så let at småfilme som det er at fotografere. Med Agfa's helautomatiske småfilmkamera kan man filme blot ved at trykke på en knap!

Selv en begynder kan optage farvefilm. Agfacolor CT 13 S har så naturlige farver og er så konturskarpe og belysningssikre, at man uvilkårlig undrer sig over, at det overhovedet kan lade sig gøre med så lille et filmbillede. På grund af objektivernes store lysstyrke er følsomheden 13 din fuldt tilstrækkelig til alle normale optagelser og motiver. Til kunstlysoptagelser har man desuden Agfacolor omvendesmalfilmen CK 16.

Den, der vil filme i sort/hvid, bruger Agfa Isopan omvendesmalfilm, der gennem årtier er kendt for sin fine kvalitet, og som garanterer teknisk gode optagelser. Til indendørsoptagelser, som der netop nu om stunder tages så mange af, kan især anbefales Agfa Isopan ISS omvendesmalfilm (belyses som 19 DIN).

Her er så et lille udpluk af tips ved småfilmsoptagelser. Det er regler, som man i alle tilfælde altid bør følge:

1. regel: Mange kører i begyndelsen alt for korte scener, og indtil De har fået mere erfaring i at filme, tæller De langsomt til 5 under optagelsen af hver filmscene. Først så slipper De udløseren.

2. regel: »Aktører« bevæger sig ofte for hurtigt og unaturligt foran kameraet, især hvis de ikke har prøvet at stå foran et kamera før, og selv ved de enkleste scener bør De instruere en smule og indprente »skuespillerne«, at de skal være rolige og utvungne.

3. regel: Spænd optrækket efter hver optagelse. Så går apparatet ikke i stå midt under den næste scene.

4. regel: Vi skifter indstilling. En film skal være rytmisk og spændende. Der skal være flugt over den, og det kan man få ved stadig at skifte synsvinkel.

Den totale optagelse viser hele stedet, hvor handlingen foregår (f. eks. en legeplads), så tilskuerne orienteres.

Den halvnære optagelse afgrænser det egentlige motiv (f. eks. legende børn) og definerer handlingen.

Næroptagelsen: Vi ser f. eks. et bestemt barn, som filmen fortæller om. Storoptagelsen (meget nær på) fremhæver en enkelt detalje – i dette tilfælde kan det være et bestemt udtryk i ansigtet.

Under alle optagelser gælder det om at holde kameraet roligt. Man bør ikke svinge med det. Bevægelsen skal ikke komme fra kameraet, men fra motivet. Vil man være 100 % sikker, bør man bruge stativ.

Indstillingsskifte kan opnås ved, at man ændrer afstanden til motivet eller benytter vidvinkel- og teleforsats (til Agfa's Movex-kameraer vidvinkel-Curtar og Tele-Longar).

5. regel: Del hvert tema op i forskellige indstillinger ved at bevæge Dem fra den totale til den næststørste indstilling osv.

Det lønner sig under alle omstændigheder nøje at gennemtænke alt for optagelsen og måske ligefrem lave en drejebog. Vi skal straks give Dem et eksempel, men først kommer:

6. regel: undgå bevægelser på tværs af optagelsesretningen! Så vidt muligt bør alt, hvad der bevæger sig, gående, kørende osv. enten nærme sig eller fjerne sig fra kameraet. Hurtige optagelser på tværs af optagelsesretningen giver altid en slags flimren.

Hvis De husker disse råd, allerede når De tager Deres første film, giver det hurtigt fine resultater.

Morsomt at lave trick

I de kommende numre af Jernbane-Bladet tror jeg vi skal beskæftige os en del med mørkekammerarbejde og de trick og montager, man der kan udføre til stor morskab og fornøjelse. Vi vil prøve at lave forskellige fotomontager ved at anvende to eller flere negativer, kombinere fotografier og tegninger, men første artikel her handler om mekanisk fotomontage.

Den enkelte og mest almindelige form for fotomontage, og også den nemmeste, er at skære eller klippe de enkelte billed-elementer ud af to eller flere fotografier og derefter samle dem til et nyt billede. I princippet er denne teknik såre enkelt, men dens praktiske udførelse kræver en hel del øvelse og en god portion omhu.

Der kan nævnes utallige eksempler på dennes anvendelighed, og læserne vil nemt kunne forestille sig endnu flere.

Intet er nemmere end at forsyne en person med en andens hoved, men på dette område skal man vogte sig for at lade fantasien få frit spillerum. Det kan føre til misbrug af teknikken. Billeder der minder om disse fotografier fra markedspladsen, hvor man stikker hovedet ind i en eller anden dekoration, hører til de værste uhyrligheder, som vi vil tage os iagt for her.

Når de udklippede billedelementer ved påklæbning er monteret på et andet billede, må overgangene mildnes ved retouchering. Hertil behøver man udprægningsfarver i forskellige nuancer og en fin mårhårspensel. Blyantsretouche med specielle

De Skulle Brugte

KAMERERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Sønderborg

Gør Deres indkøb i
„RØNHAVEBODEN“
v/ TH. NIELSEN
Rønhavepl. 5, Sønderborg, tlf. 2 49 22
Stort udvalg i tobaksvarer.
1. kl.s vine – Tingleff kaffe
Chokolade – Konfektur

Blomster JACOBSEN

Perlegade 56 – Sønderborg
Tlf. 2 22 61

BP Servicestation

Åbenråvej 1 – Sønderborg
Telefon 2 36 00
Benzin – Olie – Smøring

SPISER DE UDE?

Prøv at kigge indenfor!
God mad. Billige priser. Rolige, hyggelige lokaler. Ingen drikkepenge.
KFUM Restauration
Løkken 28, Skanderborg, tlf. 2 29 12

Allerellie's

Gartner- og blomsterforretning
ALSBO – Sønderborg – Tlf. 2 13 55

Sønderborg Brugsforening

Alsgade – Tlf. 2 43 73
Toften – Tlf. 2 49 32
Torvet – Tlf. 2 11 78

EGON J. PAULSEN

(H. P. Moos Eftf.)
Mølby 17 – Sønderborg – Tlf. 2 61 31
Alt i kolonial – Konserves –
Delikatesser
– og så vor ekstrapine kaffe
Stort udvalg i dybfrostvarer

Radio og fjernsyn
Jernbanegade 4, Skærbæk, tlf. 5 1151

P. N. Petersen

Cykler – Radio – Fjernsyn
Knallert reparationer
Vojens – Telf. (045) 4 11 52

Haderslev

NIELS OVE ROHDE

Kolonial – Konserves – Delikatesser
Vin – Tobak
Ekstrafin kaffe
Ribelandevej 59 – Haderslev
Tlf. 2 21 83

VEDOL SERVICE STATION

v/ Jacob Thomsen
Benzin – Olie – Vask – Smøring
1. kl. mekanisk værksted for alle
mærker
Lindedal 22 – Haderslev
Tlf. 2 46 39

Tønder

Blenners Dampvaskeri

Skibbrogade 2, Tønder, tlf. 2 22 68

BANEGÅRDSKIOSKEN

Tønder Øst

H. P. Clausen
Alle dag- og ugeblade
Konfektur – Tobaksvarer
Det er så nemt at købe forbruget her

Lange's

TAPET OG FARVE

Voksdug - Rullegardiner
Østergade 11 - Tønder - Telf. 2 27 60

Tønder Andels-Slagteri

Udsalget Vestergade 72, Tønder
Telefon 2 17 30

Tønder Begravelsesforretning

v/ snedkermester Hans Dinsen
Nørregade 1 – Tønder
Tlf. 2 20 73

SVEND KIRCHHEINER

Højspændingsinstallatør
Vestergade 7 – Tønder
Telefon (047) * 2 20 45

Sønnichsens Varehus

– et godt sted at handle
Storegade 11 - Åbenrå - tlf. 2 27 09

Graasten

Hos vor BAGER finder De et rigt
udvalg i lækre kager
Specialitet: Fødselsdagskringler og
kranssekager

C. E. Pedersen

Nygade 20 – Gråsten – Tlf. 5 14 20

ALNOR BAGERI

v. Franz N. Olling
Alt i 1. kl.s brød og kager
Alnor pr. Gråsten - telf. 5 13 10

Skive

CITY-SKO

Adelgade 4 – Tlf. 193 – Skive
Herre-, dame- og børnefødtøj

GULF Service Station

Sdr. Boulevard - Skive - Tlf. 2594
Benzin – olie – vask – smøring –
dæk – udstyr. Quick service.
Åben til kl. 23.

SKIVE OG OMEGNS ANDELSVASKERI

Brårupgade 16 – Skive
Tlf. Skive 13

Thisted

Duge – Dyner – Udstyr

Gardin
EKSPERTEN
ERIK SCHARLING

Storegade 15 – Tlf. 327 – Thisted
Stedet, hvor man køber gardiner!

Købmand Lykke Nielsen

Solbakkevej 18, Thisted – Tlf. 910
1. kl. kolonial – kaffe
Tobakker – vine og spirituosa

Tobak- og Vinforretningen

Sv. Aa. Kjærgaard
Nytorv – Thisted – Tlf. 482
Udvalg i tobak, cigarer, cerutter
Vine og spirituosa
Aut. Landbrugslotteri-kollektør

hårde retoucheblyanter er naturligvis også mulig, men en del vanskeligere.

Uanset valget af instrumenter, må man arbejde meget omhyggeligt og med største akkuratess. Selve montagen bør være lige så stor og helst større end det færdige billede. Den oplæbede fotomontage er i sig selv ikke et tilfredsstillende resultat, den må affotograferes for derigennem at kunne mangfoldiggøres.

Udklipning af de forskellige billedelementer kræver naturligvis et vist håndslag, men allerede før man går igang hermed, må man tænke sig om. Lad os illustrere et eksempel:

Man kunne f. eks. tænke sig at forsyne et menneske med et løvehoved. I dette tilfælde er det ikke muligt at klippe et løvehoved ud, for ligegyldig hvor stor omhu man lægger for dagen, er det ikke muligt for saksen at følge de fine hår i løvens manke. Derfor vælger vi at klippe personen med de enklere linier ud, og anbringe kroppen under løvens hoved. Altså skal man altid klippe de enkleste partier ud, og anbringe dem på de vanskeligere partier.

En yderst let og morsom variant af mekanisk fotomontage består i at skære en tynd sprække med et barberblad i et billede. Gennem denne sprække kan man så indføre et andet billede, og overgangen er meget nem at gøre usynlig. Lad os f. eks. tænke os en person, som gemmer sig bag et træ, således at kun hovedet er synligt. Dette billede kan blive til på følgende måde: Først klippes personen ud af det ene billede. I det andet billede, der er et passende landskab med et træ i forgrunden, skæres med et barberblad en sprække langs kanten af træstammen. Personen føres nu igennem sprækken, og man kan så selv bestemme hvor langt hovedet skal stikke frem bag træet. De to billeder klistres sammen og for at sikre sig at billedet bliver plant, må man lægge det hårdt i pres imellem nogle plane flader.

Ved affotografering af fotomontager må man især passe på, at kanter opstået ved sammenklæbning ikke kaster skygge. 2 eller 4 lamper, der belyser montagen fra hver side, er derfor den bedst egnede belysning. Da den oplæbede montage i almindelighed vil være forholdsvis lille, foretages affotograferingen bedst med et kamera med dobbelt udtræk. I mangel heraf kan man også benytte forsatslinser, de såkaldte portrætlinser.

(fortsættes)

Knud Sidal.

Fotojhrbuch 1965 - International.

199 sider, ca. kr. 40,00.

Praktisix-Buch

224 sider, ca. kr. 32,00.

VEB Fachbuchverlag, Leipzig W 31.

Disse to bøger om fotografering er hver

for sig glimrende på sit område.

Arbogen er en standard-bog, som vi har set den så tit med årets bedste fotos (sådan som nu redaktionen har haft adgang til dem og dømt). Bogen er for øvrigt ren i sin linie, og man er ikke faldet i den fælde så mange redaktører af tilsvarende bøger er faldet i (den nøgne kvindes fascinerende figur).

Praktisix-Buch er en vejleder for amatør-fotografen, som gennem denne bog får mange gode råd og virkelige tips, som man kan have glæde af.

Jas.

Fra forretningsverdenen

Nyt trådløst dikteranlæg

Salgschef A. Steener fra Oluf V. Jensen A/S præsenterer her på et gadehjørne det nye trådløse dikteranlæg.

Det består af tre apparater, en sender med mikrofon, en modtager og en Dictaphone diktermaskine. Letvægtsenderen, der kun vejer 250 gram, er ledningsforbundet med en dynamisk håndmikrofon, hvorpå findes kontakt for start og stop. Det er muligt at sende indtil 30 km i radius. Den stationære modtager er fuldtransistoriseret og tilsluttes lysnettet. Modtageren er tilsluttet en Dictaphone diktermaskine, man kan så tale direkte eller optage på Dictabæltet.

Betjeningen er ganske enkel. Man trykker på mikrofonens kontakt, hvorved senderen startes. Dette registreres af modtageren, der nu automatisk sætter diktermaskinen igang, hvorved alt, hvad der siges i mikrofonen, optages og indtales på diktermaskinen. Når man slipper mikrofonkontakten, standser diktermaskinen automatisk.

Denne nyhed vil utvivlsomt blive modtaget med glæde indenfor mange erhverv.

Sælgeren kan straks diktere sine ordrer hjem til kontoret, lægen kan straks føre sin journal, vægteren kan straks slå alarm, og journalisten kan fortælle sin historie, mens han oplever den.

Man kan sende direkte hjem, eller man kan have modtageren med i sin vogn, hvor den optager, hvad man siger i marken.

Reserve dele kan man selv udskifte.

Prisen bliver ca. 3000 kroner, og det trådløse dikteranlæg ventes snarest på markedet.

Personalia

Direktørskifte i A/S Jernbanereklamen

Efter 42 års virksomhed i selskabet har direktør Leo Nielsen ønsket at trække sig tilbage og er blevet indvalgt i selskabets bestyrelse.

Som hans efterfølger som direktør er udnævnt selskabets hidtidige underdirektør Hans Erik Wallin.

Direktør Wallin, der er 43 år og H.D.er fra 1951, blev ansat i selskabet som salgschef i 1954 og blev underdirektør i 1962.

Dødsfald

Overportør N. J. C. L. Larsen, kedelpasser, Kh, 90 år.

Godsexpeditør J. C. B. Dupont, fh. Roskilde, 84 år.

Stationsforst. J. C. M. Nielsen, Køge 1933-36 og Helsingør 1936-51, 83 år.

Overportør E. J. Stephansen, fh. Kh., 70 år.

Togfører Sv. E. Jørgensen, fh. Kh., 67 år.

O.kontorbetjent W. Olsen, 2. distr. T, Århus, 66 år.

Portør Jan Andersen, Ballerup, 29 år.

BOG-anmeldelser

A. Gregersen: Skive-Vestsalling-Jernbane gennem 40 år.

Jernbanehistorisk Selskab, 28 sider ill. pris kr. 3 plus porto 25 øre.

Med Dansk Modelbane Klubs medlemsblad Signalpostens december nr. fulgte et på alle måder velredigeret jubilæumshæfte i anledning af 40-årsdagen for åbningen af SVJ d. 11. december 1924. Hæftet giver en

Næstved

72 10 03

Bernhardt's radiodirigerede vogne
kører dag og nat
5 - 7 - 14 personer
Farimagsvej 9 - Næstved
Tlf. 72 10 03

E. BRIX PETERSEN

Auto- og maskinværksted
Rampen 1 - Næstved - Tlf. 72 07 63

Næstved Kaffebrænderi

Tove Petersen
Friskbrændt kaffe hele dagen
Kaffen der smager!
Ringstedgade 2 A - Næstved
Tlf. 72 03 96

Sydsjællands Raastof Kompagni

Opkøb af gl. jern, metaller m. m.
Blegdammen 4 - Næstved
Tlf. 72 12 14

Skovbrynets Kolonial

E. Løvgreen
Alt i kolonial - Vine - Tobak
Delikatesser - Frugt og grønt
Alle Ugeblade føres
Ringstedgade 177 - Næstved
Tlf. 72 26 06

Banegårdens Blad- og Tobakskiosk

Næstved - Tlf. 72 02 11
Alle dag- og ugeblade
Køb tobaksforbruget her - det er så nemt

Vordingborg

Forskøn Deres hjem - lad maleren komme - Bent Viggo Olsen

Malermester
Orevej 156, Vordingborg - Tlf. 1846
og maleren kommer vinter og sommer

WIENERBAGERIET

Alt i 1. kl.s brød og kager
FROMAGER
... kun de bedste råvarer anvendes
Algade 23 - Vordingborg - Tlf. 177

Helsingør

Thomas Søndergaard

Tømrer- og snedkermester
udfører bygningsarbejde, reparationer
solidt og omhyggeligt. - Tilbud gives.
„Pilehøj“, Esrumvej - Helsingør
Telf. 21 22 03

„SNACK BAR“

Hovedvagsstræde 7 - Helsingør
Telf. 21 10 18
Daglig varme retter.
Frisksmurt smørrebrød.
Frisklavet ren kaffe fra kl. 6 morgen.
Pensionærer modtages.

„TROPE“

Fugle- og Akvarieforretning.
Nordsjællands største udvalg.
Sudergade 12, Helsingør, tlf. 21 17 54

MOWITZ BLOMSTER

En af naturens mange skønheder
er blomster.
Køb dem i „MOWITZ BLOMSTER“
Bramstræde 4, Helsingør, tlf. 21 01 43

Holbæk

SPAR PENGE ...
Kød - Flæsk - Pålæg - Fjerkræ
til en gros priser.

FABRIKUDSALGET

Labæk 8 - Holbæk - Tlf. 2235

Fiskernes Fællessalgsforening

Havnen - Holbæk - Tlf. 61 - 361
FISKEHALLEN
Ahlgade 74 - Holbæk - Tlf. 293

H. HAAGENSEN

Blikkenslagermester
Aut. Gas- og Vandmester
Alle installationer udføres
Kalundborgvej 4 - Holbæk - Tlf. 137

HOLBÆK AUTO-LAKERING

v. E. Søgaard Jensen
Oplakering - Maskinpolering -
Voksbehandling.
... vi giver gerne tilbud.
Roedsvej 11 - Holbæk - Tlf. 2490

Kalundborg

„STRØMPEHUSET“

Kordilgade 61 - Kalundborg
Telefon 454
Stort udvalg i trikotage - garn.
- den rigtige strømpe og børneudstyr.

Drejer det sig om arbejdssko ...
så køb

TIGERSKO

med 4 måneders garanti
løvrigt stort udvalg i herresko
Kvalitetssko til rimelige priser

LUNDSGÅRD SKO

Elna Hansens Eftf.
Kordilgade 9 - Kalundborg
Tlf. 177

Autolakering - Karosseriværksted
NIKA

Kør godt - kør billigt - kør med
UNO-X BENZIN
Elmegade - Kalundborg - Tlf. 297

Køb tobaksforbruget hos

A. SØRENSEN

Slagelsevej 92 - Kalundborg
Tlf. 103
Stort udvalg i alle tobaksvarer
VIN og SPIRITUOSA til hverdag
og fest

Smede- og Maskinværksted Skibsreparationer

Th. Niensens Eftf. F. M. Petersen
Sct. Jørgensbjerg 33 - Kalundborg
Tlf. 182 - Tlf. privat 1020

Slagelse

HANS CHR. NIELSEN

Købmand
Alt i kolonial - konserver - vine
og tobak.
DYBFROST - BRÆNDEL
Strandvej 1, Slagelse, tlf. 52 01 46

MØBELHUSET

Slotsgade 8 - Slagelse
Tlf. 52 01 81
Møbler for alle hjem - Kom og se
Ingen købetvang

udførlig beskrivelse af banens historie fra dens tilblivelse og til dato, ledsaget af en masse billeder af bl. a. banens materiel gennem tiden, stationer, banepakkemærker m. m. Hæftet er et velkomment led i rækken af privatbane litteraturen. - Hæftet sælges fra ekspeditionen ved F. Hermind, Lejre.

- bro.

Brandt/Jürgensen: »Schiene und Strasse 1964«

Verkehrs- und Wirtschafts-Verlag
Dr. Borgmann, Dortmund.
262 sider format A4 med masser af
illustrationer. DM 19,50.

Årbogen »Schiene und Strasse 1964«, der nu er udkommet i 14. årgang, er forlængst blevet en uundværlig kendsgerning i den store kreds af trafikvirksomheder. For alle, der fra et snævert specielt fagområde ønsker et overblik over den seneste udvikling på det trafikpolitiske, det trafikmæssige og det trafiktekniske område, er denne standardårbog den bedst egnede informationskilde.

De brændende problemer i trafikpolitik, trafikvirksomhed som jernbaner, post, gadetrafik, nærtrafik, gade- og brobygning behandles her af 24 kendte trafikfagfolk. Masser af billeder og diagrammer letter forståelsen af det beskrevne også for interesserede ikke fagfolk.

Den betydelige medarbejderstab, der alle hører til Europas betydeligste trafikfolk, giver læserne sikkerhed for at få en virkelig præsentabel standardårbog i hænde. Bogen er den ansvarsfulde titel værdig, og den er sin pris mange gange værd.

-bro.

SPEKTRUM

PAA JAGT

Baron Carl Haxthausen er jæger med krop og sjæl. Gennem utalte timer har han strejft rundt i selskab med sine jagtvenner og sine trofaste hunde, gennemsoget såt efter såt, oplevet doubléer på flyvende fugle, og har haft mere end en kronhjort i riffelens kikkertsigte. »Ram lige på bladet«, skriver han med stolthed. Og vi forstår hans stolthed og glæde. Men han er samtidig en retskaffen og følsom jæger, der ofte lader vildtet få en chance, et memento til de mange, der skyder kritikløst så snart »noget« viser sig. Carl Haxthausen har haft den store lykke at kunne jage overalt i vort land. Og på alle tider af året. Det er selvfølgelig »jagttiden« der blive hyppigst beskrevet, men også skud til råger og krager og til den rødpelsede Mikkell kan man læse om, - joh - »Paa Jagt« går hele registret igennem, med oddere - tredækkere og urfugle som yderpunkterne, og hønse-, hare- og bukkejagterne som det centrale.

Foruden at være en stor jæger, er Carl Haxthausen en gudbenådet fortæller om Danmarks vilde natur. Få eller ingen kan som han beskrive naturens vekslende spil, årstiderne igennem, på østlandets fede agre, på de magre hedejorder med krat og småbevoksninger, og langs kyster og havstok med den øde naturs storladne skønhed.

»Paa Jagt« er en forfinet hyldest til Danmarks vilde natur, der tjener forfatter og forlag til megen ære.

182 sider, pris kr. 24,50 - ib. kr. 34,50.

DEN LANGE MARCH

Når man har læst »Den lange March«, klør man sig i nakken og tænker »Var det nu noget af ofre papir og tryk på?« Bogen bliver taget op igen og løseligt gennembladet. Navne som Mannix og Culver dukker frem, og man gribes lidt efter lidt af meningsløsheden ved det de måtte gennemgå sammen med en hel del andre på »Den lange March«. Militær psykologi har aldrig været min stærke side, og sådan er der vist mange der har det. Til dem har »Den lange March« et budskab.

111 sider, pris kr. 14,50.

UNDULATEN, DER IKKE VILLE DØ

Else Rischer har sendt en flok danskere på rejse til Ægypten. En broget flok, der alle får problemet »en død undulat« at gå og tumle med. Der sker et par mord på denne rejse. Først er det en ung forfatterinde, der må lade livet, dernæst en ægyptertreng, og yderligere må man vel gå ud fra, at bogens heltinde også bukker under for morderens hånd. Kapitel 31 lader læseren selv tage stilling til dette, og det ville vi pinedød gerne ha' været sparet for. Forskellige unøjagtigheder præger beskrivelsen af de historiske seværdigheder i Ægypten. Således hedder området ved dronning Hatchepsuts tempel ikke El Barein, men derimod Deir el Bahari, og den kunstige sø i Karnakkomplekset lader Else Fischer være fyldt med det rene vand i Ægypten, til trods for at denne sø gennem en underjordisk kanal står i forbindelse med Nilen, hvorfor vandet ikke er spor rener end denne grumsede flod til enhver tid er.

Well - der kunne godt være brygget en god kriminalroman af dette vand alligevel, men Else Fischer lader os være fuldstændig ædru, da hun afslører motivet for disse mystiske mord. Tre - formentlig fire mennesker må lade livet på grund af nogle ægte (eller var de uægte) illuminationsbøger, (hvor mange ved hvad en sådan tryksag indeholder), der kom i de forkerte hænder. »Du store Ramses«! Hvor det hele dog løb ud i det ægyptiske sand!

187 sider, pris, kr. 16,75.

KUN EN SKYGGE

Maria Langs kriminalroman »Kun en skygge« har også en snært af Ægypten, idet bogens hovedperson vender hjem fra dette solfyldte land, og finder liget af en nogen pige i sit badekar. Puck Bure, som den hjemvendte hedder, kan samtidig ikke finde sin mand, og klager sin nød til husvennen Christer Wijk, der som bekendt er kriminalkommissær, og Christer går herefter i gang med at troste den sagesløse Puck, og samtidig: at finde den ukendte morder. Mange spegede tråde skal redes ud, og det bliver til mange spændende kapitler i Maria Langs inciterende selskab.

180 sider, pris kr. 16,75.

DVÆRGENE

Stieg Trenter interesserer sig i Dværgene for jernbaner, og det er jo hjemlig grund for dette blads læsere. Pakvogne og lokomotiver - dværghjælp og bremsesving, og sandelig om der ikke også bliver plads til lidt modelbanesnak. Men som bekendt skriver Stieg Trenter kriminalromaner, så snart dukker der et mord op, og sandelig om ikke dette finder sted i et af SJ's hæderkronede tog, og så er spillet gående.

En slags call-girlcentral, der dog ikke drives under SJs auspicer, er en væsentlig bestanddel i Dværgene, der er skrevet i Stieg Trenters sædvanlige glidende stil. - Hop på toget, og læs videre selv.

180 sider, pris kr. 16,75.

V. J.

Gyldendals Træner

Originaludgave af Richard Wright blandt årets første Træner

Den ene af de fire Trænebøger, Gyldendal udsender i januar, er en originaludgivelse af Richard Wrights roman »Glad Dag i Chicago«, oversat til dansk af Knud Müller. Det er en efterladt ungdomsroman - antagelig Wrights første - skrevet over samme tema som de senere monumentalværker »Son af de Sorte« og »Sort Ungdom: negerens halsstarrige kamp for at finde melodien i en disharmonisk verden. Men her er skildringen gennemført med en saftig, burlesk humor, der lyser ud over en hverdag, som ellers ville være tragisk i sin monotoni.

Hovedpersonen er Chicago-negeren Jake Jackson. Han er langtfra nogen sympatisk person, et skvat og en bolle på samme tid. Men i løbet af den dag, vi følger ham - fra morgens onde drømme til den katastrofale udgang på en soldatur efter fyraften - udfolder han så barnlig og ukuelig en livsappetit, at man ikke undgår at blive indtaget i det primitivt-menneskelige i ham. Eller oprørt over det samfund, som bærer skylden for, at man dårligt kan tænke sig ham anderledes, end han er.

De utilpassede i samfundet er også emnet for Trænebogen »Verden venter«, anden del af Knuth Beckers romanserie om Kai Gøtsche, der indledes med »Det daglige Brød«, som tidligere er udsendt i serien. Mange erindrere, hvilket røre »Verden venter« vakte ved sin første fremkomst på grund af sin hensynsløse afsløring af en af landets kendte opdragelsesanstalter.

Den norske forfatter Sigurd Evensmo bidrager til Træneserien med »Englandsfarere«, historien om en flok unge nordmænds forsøg på at nå fra Norge til England, deres pågribelse og reaktioner lige til den stille morgen, da de hentes til døds-cellen i Grini. Evensmo var selv en af flokken, og kun Gestapos fejlsortering af hans papirer bevirkede, at han reddede livet.

Fra Evensmos »Englandsfarere« er der både i geografisk og anden henseende et stort spring til Somerset Maughams »Regn og andre Fortællinger fra Sydhavsøerne«. Somerset Maugham kender Sydhavsøerne fra sine lange rejser og hyppige ophold på disse øer, og i sine noveller erklærer han dem sin kærlighed. Det er her, den hvide race er blevet sat på prøve - en prøve, som den hvide mand ikke altid har bestået, for Sydhavsøerne har ingen barmhjertighed med den svage.

V. J.

LIND HANSEN
KULTURVET 14 · C. 6288
LEVERANDØR AF CLICHEER
OG BILLED MATERIALE
TIL DE MEST BETYDENDE
DAG- OG UGEBLADE I KØ-
BENHAVN OG PROVINSEN

HUMØR

☆ * piller

Hundeliv i Schweiz

I Schweiz er selv et hundeliv værd at leve – i hvert fald i Basel.

Nævnte gode stads lokaltrafik-direktion har nemlig med virkning fra og med 1. januar i år vedtaget, at også hunde skal kunne løse abonnementskort til byens busser, sporvogne etc. For kortene gælder samme regler som for kortene til mennesker. Når konduktøren siger: »Må jeg ha' lov at se Deres kort, min Herre... undskyld, min Hund«, skal kortet forevises i åben stand; det skal være forsynet med et vellignende fotografi af indehaveren, og det må ikke overlades til andre medskabninger til benyttelse.

Den lige så sælsomme som sandfærdige bulletin leder tanken hen på en episode, som engang fandt sted på Københavns Hovedbanegård. Den meget populære billetkontrol, »Billet-Jørgen«, kendt af tusinder af den københavnske nærtrafiks passagerer, blev en dag passeret af en herre, som i sit abonnementskort havde udskiftet sit eget kontrafej med et portræt af en ualmindelig afskyelig *abe*. Men »Billet-Jørgen« var aldrig den mand, der tabte fatningen. Han så på kortet og sagde med et elskeligt smil: »Ja, hvor *har* De været køn som *ung*, min Herre... men jeg bli'r altså nødt til at bede Dem om at vise mig et *mere tidssvarende* portræt i morgen!«

Fra færgerestauranten

– Tager De mod check?
– Nej, vi tager ikke mod check. Vi har en aftale med bankerne om, at de ikke sælger øl, og at vi til gengæld ikke låner penge ud!

Gode råd er nu billige!

Livet består af småting, – – men det skal man bare se stort på!

Mærkelige phænomener,

– – at en halv bajer og en dobbelt øl er præcis lige store.

Fra fidus-markedet

Han havde – ubeset – solgt to store lærreder, begge signeret af Jens Sørensen, for ialt 500 kroner.

– Den er helt i orden! sagde politiet. – Det var nemlig to lagener.

Ny kam til håret

– Nej, mor, han er en problemmand, og jeg magter ikke opgaven, – slår slet ikke til – –!!
– Så brug knojern!!

Sportsligt nyt

Det var præmieduer, de landede præcist på slaget og fik hurtigt rede på, at ungerne var næbbede, fordi de var sultne, – – så de fik mad fra kroen.

Retroaktiv gourmet

– Ih, ja, mennesket er et fintmærkende instrument – se bare med mig, – mig smager maden aldrig, hvis vi ikke får kaffe med cognac ovenpå!!

Brug din forstand, mand!

– Ikke genere min hund, – sagde han til spritteren, – for i modsætning til Dem betaler den nemlig skat!
– Kom dog ned til jorden, – for den gælder ikke mere. – Der er nemlig oms på sprit – desværre – er der det på hunde måske!??

En kraftig opfordring

til at udbringe en skål ved festen må han have misforstået, for dagen efter blev han arresteret for tyveri af en kostbar sølvjardeniere.

Han kendte ham – den pappenhejmer

– Ah, – – rundt regnet vel nok halvdelen!
– Af hvad?
– Af det, du ville prale med!

✱✱✱ Luftrykket over Danmark ✱✱✱

Klassen havde geografi, fortæller ugebladet »Hjemmet«, og læreren fortalte en masse om årsagerne til istiderne i Danmark – med høj- og lavtryk, der blev forskudt i forskellige luftlag, og hvorledes luftrykket steg og faldt.

Efter alt dette opstod der en pause i klassen, og så lød der en røst nede fra en af de bageste rækker: »God søndag«.

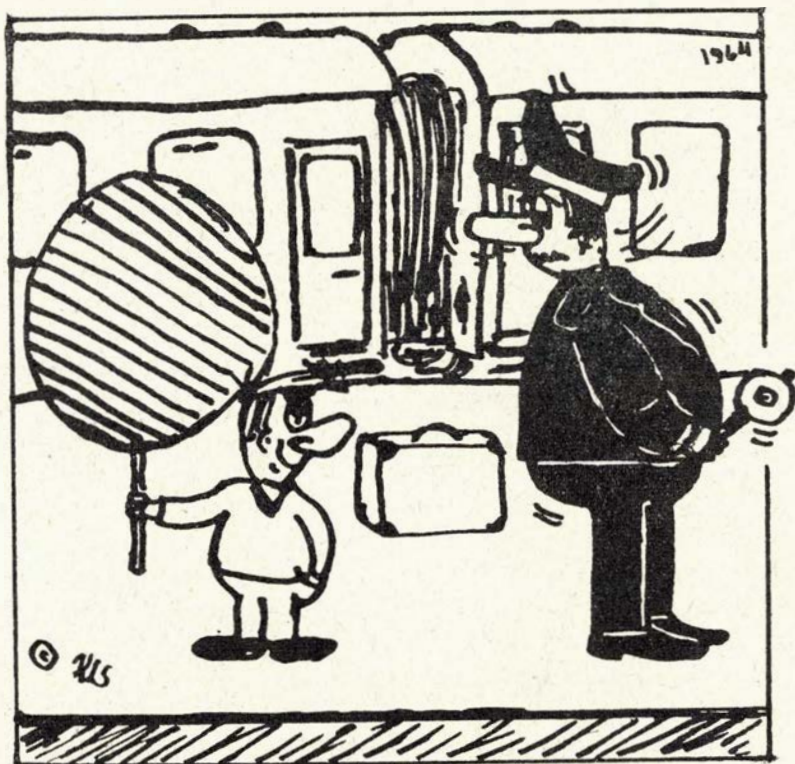
Fred indenfor murene

Han ville gerne være dyrlæge, medens forældrene så ham som almindelig menneskelæge – – og så valgte den god søn mellemtingen – – og blev militærlæge.

Og så var der –

hende, der var så glad for sig selv, at hun regnede sig for en af sine bedste venner.

Jernbanemandens oplevelser

– Kan du ikke tåle konkurrence, togmand?

CARL'S FLYTTEFORRETNING
Store og små flytninger besørages overalt
med lukkede flyttebiler
Tlf. (03) 21 25 84
Mariendal - Kongevej 145 - Helsingør

HELSINGØR KOLONIALLAGER
C. F. Larsen
Bjergegade 9 - Helsingør - Tlf. 21 01 33

KAJ BRAMMERS BOGHANDEL
v. O. Petersen - Stengade 10 - Helsingør - Telefon 21 05 14
... glæd med en bog

C. BUXBOM
Tømrer- og snedkermester
Bygnings- og reparationsarbejde udføres
hurtigt - solidt - billigt
Strandvej 222 - Snekkersten - Tlf. 21 10 90

SØRUP KØBMANDSGÅRD
Alt i kolonial - konserves - delikatesser - tobaksvarer og vine
- vor kaffe er for kendere -
Sørupvej 24 - Fredensborg - Tlf. 322

HARTVIG GRØNKJÆR
(Knud Larsens eftf.)
Alt i kolonial - konserves - delikatesser - vine og tobakker
Vor kaffe i kanden - bedre end nogen anden
Roskildevej 1 - Hillerød - Tlf. 26 12 36

BENT STORGAARD
aut. el-installatør
HELSINGE - Tlf. 231 (privat 683)
Distriktsvagt for NESA
Udfører arbejder for Gribskovbanen

Gå i supermarkedet
TAGE MADSEN
Havnevej 13 - Rødby Havn - Tlf. 90 50 33
Kolonial . Konserves . Kaffe . Vine . Tobak . Skibsprovantering

TORVETS KONDITORI
Hyggelige lokaler - god kaffe og brød
Torvet 9 - Rødby - Tlf. 90 10 71
- Tag brød med hjem -

RØDBY BOGHANDEL
v. Gregers Andersen
Bøger på ratekonto - Duplikering - Foto- og lyskopiering
Specialaf. for FOTO, FYLDEPENNE
Østergade 29 - Rødby - Tlf. 90 11 72

Slagtermester
CHR. KJÆR NIELSEN
Kød - Flæsk - Charcutteri - Fjerkræ
Eget pølsemageri og røgeri
Stengade 32 - Helsingør - Tlf. 21 02 91

A/S BLICO
Blikkenslager - Gas - Vand - Sanitet
Centralvarme - Oliefyr
Fiolgade 16 A - Helsingør - Tlf. 21 41 87

SV. AA. OLSEN - TANDLÆGE
Gyldenstræde 5 - Helsingør - Tlf. 21 07 92

Salon „CENTRUM“
Ole Jensen
Frisurer herfra bliver bemærket ...
Hurtig og nobel behandling
Børn tager vi særligt hensyn til
Jernbanegade 13 - Fredensborg - Tlf. privat 1181

MEJERIUDSALGET
Aage Jensen
Kun 1. kl. mejeriprodukter
Smør - Mælk - Ost
Jernbanegade 19 - Fredensborg - Tlf. 268

CHR. SCHMIDT
Herrekonfektion - Herreekviperer - Skotøj
- et godt sted at handle -
Nørregade 1 - Frederiksværk - Tlf. 31

Damefrisør PIGALLE
Ole Barney
Tranemosevej 2 - Frederiksværk - Tlf. 1010

FUGLEFORRETNINGEN
Jernbanegade 3 - Frederiksværk - Tlf. 1181
Stort udvalg i
fugle - fisk - fuglebure - akvarier og tilbehør
- en forretning med liv i -

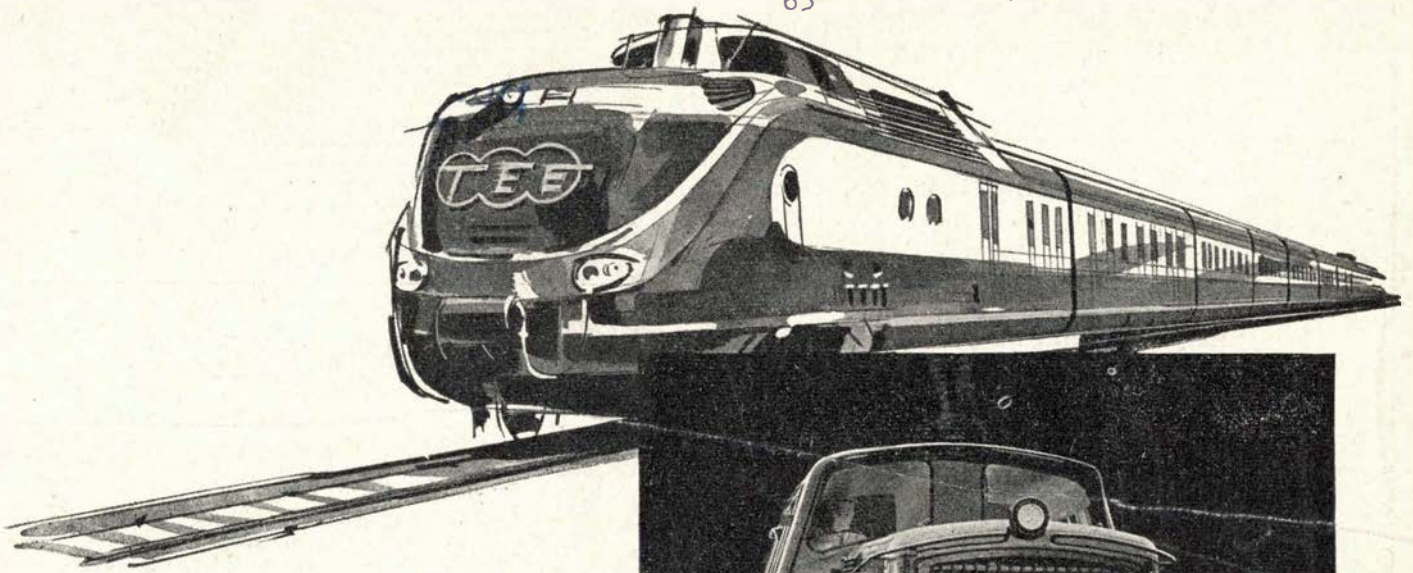
J. M. DRESSEL A/S
Stubbekøbing
Telefon (03) 84 11 60

SORØ SPARE- OG LAANEKASSE
Kontortid:
9.30-12.30 og 14-16 - Fredag tillige 18.30-19.30
Lørdage: 9.30-13
Telefon Sorø 89

Aktieselskabet

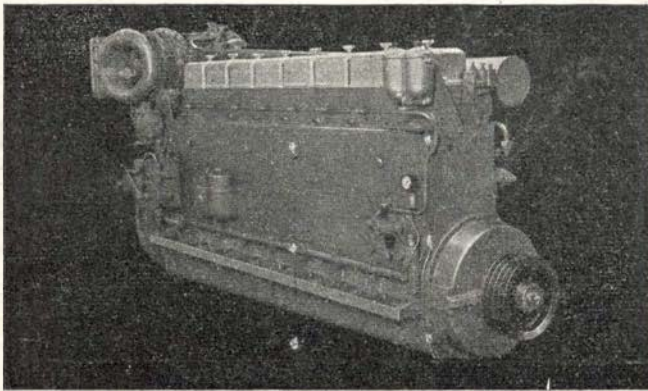
Banken for Sorø og Omegn

H. SKUMAGERMESTER
KNUD E. NIELSEN
SKIPPER CLEMENTS GADE 3
65 ALBORG

M·A·N

LEVERER

DIESELMOTORER
MOTORTOG
SPECIALVOGNE
TIL
jernbanedrift

MASCHINENFABRIK AUGSBURG - NÜRNBERG AG - WERK AUGSBURG

Repræsentant i Danmark

PROTECHNICO 7/8

VESTER FARIMAGSGADE 1 - KØBENHAVN V. - TELEFON MINERVA (0154) 2062